Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 99 (13588) | 1974 оной апрелиин 27, суббото | Сэн 2 мүнгэн

ЛЕНИНСКЭ КОМСОМОЛ

...үнөө ленинскэ комсомолой ажабайдалда тон ехэ ... шанартай үйлэ хэрэгүүд боложо байнхай. Залуу... Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзай XVII ... боложо, Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл ...рэнгыгээр зүбшэн хэлсэбэ. Съезд дээрэ КПСС-эй ...гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев гүн удха... үгэ хэлэжэ, ВЛКСМ-эй али бүхы ажал ябуулгые ...рөөр сэгнээд, комсомолой урда тодорхой зорилго... табиба.

...найда коммунизм байгуулгын хэрэгтэ комсомолой ... улам бүри ургажа байһаниинь тон һайшаалтай. ... Брежневэй онсолон тэмдэглэһэнэй ёһоор, үнэхөө... комсомол олон миллион совет хүнүүдэй намтарай ...шагүй хубиинь, тиихэдэ манай Эхэ ороной хэтэ мүн... залуу байха шэнжэ шанарынь болонхой. 1924 ... комсомол Ленинэй нэрэ зүүһэн мартагдашагүй .... Тиихэдэ В. И. Ленинэй захяа заабаринуудые ...ришэгүй нарин нягтаар дүүргэхэ тухайгаа Комму... партиингаа урда, совет арадайнгаа урда комсомол ... тангариг үргэһэн байна. Зүб, тон зүб. Комсомол ... үгэдөө хүрэнэ, абаһан уялгаяа дүүргэнэ, Ленинэй ... заабаринуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө ... зүрхэнһөө тэмсэнэ, үүсхэл оролдолго гаргана. Союз... гү, али автономито республиканuудта, хизаар гү, ... областьдо, округ гү, али райондо, үгышье һаа, ...дай коллективтэ томохон нэгэшье асуудал за... ...улай хабаадалгагүйгөөр шиидхэгдэнэгүй. Тиимэшье ... яаха һэм. Ороноймнай арадай ажахыда аяар ... миллион үлүүтэй залуу хүдэлмэришэд, колхознигууд, ... хаагшад ажаллажа байна ха юм.

Совет общественн ниитэ-политическэ байгуулалтада ...омол хүндэтэ һууриая бата бэхеэр эзэлһээр үнинэй. ... үедэ партида шэнээр орогшодой гурбанайнь ... хуби комсомолшууд гэхэ гү, али хэзээ хэзээнэйхи... олон болоно. Тэрэшэлэн Соведүүдэй депутадуудай, ...союзай гэшүүдэй, бусад ниитын эмхинүүдтэ хабаа...дай дунда ямар олон комсомолшууд бииб даа! Үнэ... комсомол тон ехэ хүсэн болонхой.

Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Сою... дайшалхы нэгэ отряд болгошо Буряад ороноймнай ...молой организаци өөрынгөө үүргые, тэрэшэлэн нэ... түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Республикымнай комсомол... жэлһээ жэл бүхэндэ алишье талаараа ургажа байн... Мүнөө комсомолшуудай тоонь 108 мянга гаран бо...роо олошороо. Тэдэнэр үзэл сурталай талаар хэзээ ...нэйхиһээ ехээр болбосороо, политическэ талаараа ...жаа, тэдэнэй соёл культура, эрдэм гэгээрэл тон ехэ .... Комсомолшууд ажалай болон политическэ маша ...дэбжэлтын оршон байдалда хүдэлдэг, үүсхэл орол... гаргадаг, үльгэр жэшээ харуулдаг заншалтай. Фаб... болон заводуудта, барилга болон леспромхозуудта, ...оз болон совхозуудта ехэ олон комсомолшууд шэн ...атайгаар ажаллажа байна бшуу. Тэдэнэй дунда ... мэргэжэлтэй залуушуул олон: инженер ба тех..., машинист ба лётчик, модошон ба механизатор, хо... ба һаалишан, гахайшан ба шубуушан, врач ба ... — тоолождо барахаар бэшэ, нимэ гайхамшагта ...жэлтэд. Ямаршье хэрэг бүтээхыень комсомолшууд... ...гойгоор найдажа, даалгажа болохо байһыень ажа... үнэхөөрөө эли тодоор харуулаа.

...спубликын комсомолшууд өөһэдынгөө эрхим түрүү... съездын делегадууд болгожо һунгаһан байна. ... зариманайнь намтартай танилсахада олон ... тухай гэршэлжэ үгэхэ, түбхын түрүүндэ Буряад ...оймнай комсомолой организациин ямар залуушуул... бүридэһэн тухай элишэлэн зураглаха байна. Эрхи... эрхим 19 комсомолшууд ВЛКСМ-эй XVII съез... делегадуудаар һунгагданхай. Тэдээн сооһоо нэрлэхэ... Виктор Бычков — ЛВРЗ-гэй түрүү хүдэлмэришэн, ... комсомолой комитедэй секретарь, ВЛКСМ-эй обко... бюрогой гэшүүн, урлан нарижуулагша. Хэзээ бү... түрүү зэргэдэ ябадаг, үйлэдбэри дээрээ амжалта ..., алдар солотой болоһон залуу хүдэлмэришэн. ...рэшэлэн колхозно таряашадай түлөөлэгшэ, Хэжэн... аймагай Худанай совхозой комсомолой комитедэй ...етарь Цыбанжап Гунсуев — түрүү хонишодой нэ.... Цыбанжап совхозойнгоо залуушуулай удамаршан, ... үнэн сэхэ ажалда зоригжуулагша, эмхидхэгшэ ...хой. Эндэ ехэ олон залуушуул совхозой үйлэдбэ... элдэб һалбаринуудта хүдэлжэ байнхай. Гансахан ... ажал дээрэ комсомол-залуушуулай 5 отара тоо...мо. Комсомолойнь организаци 135 гэшүүдтэй. Ком...шууд партийна организациингаа ёһотой туһалагшад ...хой. Үйлэдбэриин али бүхы хэрэгтэ тэдэнэр эдэбхи...эр хабаадалсана. Аймаг соогоо, мүн республика соо... Худанай совхозой түрүүшүүлэй зэргэдэ ябаһан... комсомолшууд болон залуушуулай хубита бии. ...үн ВЛКСМ-эй XVII съездын делегат Жаргал Цыре... — Бэшүүрэй совхозой механизатор, «1973 оной ...» гэжэ тэмдэгээр шагнагданхай. Бүхыдөө 1973 ... туршада солбон шударгыгаар, эдэбхи үүсхэлтэй... хүдэлжэ гараа. Мүнөө хабартаа 1.000 гектар газар ...ха уялгатай. Жаргал Цыреновые ВЛКСМ-эй обко... гэшүүнээр һунгаашань дэмы бэшэ. ... даа, Буряад ороноймнай комсомолшууд.

ВЛКСМ-эй XVII съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ... Генеральна секретарь Л. И. Брежнев комсомол... урда тон ехэ харюусалгатай, хүндэтэй зорилго... табиба. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө ком...шууд эрид шударгыгаар тэмсэхэ, үнэн зүрхэнһөө ... оролдолго гаргаха болоно. Һураха, һураха ба ..., коммунизмда һураха гээшэ комсомолшуудта В. И. ...эй захиһан нангин заабари байна бшуу. Энэ зааба... хэзээ бүхэндэ хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ байха ... комсомолшуудай шухалын шухала зорилго мүн.

Комсомолой организациин хүсэниинь партийна хүтэл...һөө эшэ үндэһэтэй байһаниинь мэдээжэ. Тиимэһээ ... райкомууд, промышленна предприятинуудай, ..., совхозуудай парткомууд комсомолой хүдэлмэри...дэр бүхэндэ тон ехэ анхарал хандуулха, комсомол...та али болохоор туһалха, тэдэниие шэн габьяата ..., һайн һайхан хэрэгтэ зоригжуулха уялгатай. Ком... гээшэ манай коммунис партиин зайлашагүй ха... байһыень мартажа огто болохогүй.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй 1974 оной апрелиин 17—18-да Варшавада болоһон зүблөөнэй хүдэлмэри тухай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй Советскэ Союзай делегациин мэдээсэлые соносоод, Совет делегациин ажал ябуулгые һайшааба.

Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй ээлжээтэ зүблөөнэй дүнгүүд социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай эмхидэлые саашадань улам бэхижүүлхэ, уласхоорондын оршом соо социалис гүрэнүүдэй эрхилдэг ябуулгые бүри тааруу һайнаар залан эмхидхэхэ хэрэгтэ элитэ ехэ удха шанартай байна. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай нягта холбоо барисаата ябуулга, гадаадын политикын гол шухала асуудалнуудаар эдэнэй һанал нэгэтэй байдаг ушар, мүнөө сагай үндэһэн асуудалнуудта ангиин хараа бодолтойгоор хандадаг ябадал Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөнэй коммюнике соо, эдэнэй баталан абаһан бусад документнүүд дотор найруулагдаад, национальна ба интернациональна зорилгонуудаа амжалтатайгаар шиидхэхэ арга социализмын аха дүү оронуудта олгоно.

Европодо хабаатай шухала асуудалнуудаар Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй Варшавска зүблөөнэй тунхаглаһан коммюнике доторхи хараа бодолнууд аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ ёһотой ниитэевропын зүблөөнэй түгэсхэлэй шатын бэлэдхэл амжалтатайгаар дүүргэхэ бүтэмжэтэй үндэһэ һуури болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно. Ниитэевропын зүблөөн амжалтатайгаар дүүрэжэ, Европын оронуудай этигэлсэлгые бэхижүүлхэ, социальна ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй хани хүршэ ёһоной, али али талада ашагтай туһатай харилсаа холбоо хүгжөөхөөр шэнэ арга боломжонуудые олгохо, уласхоорондын оршон байдалые горитойгоор заһаруулхань дамжаггүй. Тэрээндэ хабаадагшад бүгэдөөрэн нимэ юумэ туйлахые хүсэхэ зэргэтэй. Ниитэевропын дээдэ тушаалтадай зүблөөн зарлагдабал, тиимэ арюун зорилгонуудые туйлалгада харюусахань лабтай.

Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй баталан абаһан, «Дүтын Зүүн зүгтэ бата бэхи, тааруу зохид эб найрамдалай түлөө» гэһэн мэдүүлгэ араб арадуудан үнэн зүб хэрэгые дэмжэхэ, Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгын хойшолонгуудые усадхаха, эзэмдэгдэһэн бүхы араб газар нютагуудһаа Израилиин сэрэгүүдые гаргуулха, Палестинын араб арадай хуулита хүсэл эрмэлзэлые хүндэлхэ, энэ нютагтахи бүхы оронуудай аюулгүй, бүтэн бүрин, эрхэ сулөөтэ байдал хангахаар бата бэхи эб найрамдал Дүтын Зүүн зүгтэ тогтоохо зорилготой социалис гүрэнүүдэй хараа бодол сэхэ шууд баримталан бэелүүлжэ байдагайнь үнэмшэмэ тодо шэнэ гэршэ болоно.

Вьетнамай асуудалаар Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй тунхаглаһан мэдүүлгые шухала удха шанартай, хаһа саг соогоо хэгдэһэн ябуулга мүн гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет сэгнэнэ. Вьетнам арадай зүб зүйтэй, национальна аша туһые, арадайнгаа ажахы һэргээн бодхоохо, социализм байгуулжа үргэлжэлхэ гэһэн тэрэнэй оролдолго хүсэлэлгые хэлбэришэгүй батаар, хододоо дэмжэхэ; Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын тодорхой үүсхэлнүүдые һайшаан дэмжэхэ; гадаадын империалис хүсэнүүдэй дэмжэлгэдэ түшэглэн, Парижай хэлсээнэй дүүргэлтые таһалдуулха һэдэлгэ гаргадаг сайгон засагаархидай ябуулгые эрид шууд буруушааха гээшэ вьетнам арадай национальна үндэһэн хүсэл эрмэлзэлые, Зүүн Урда Азида амгалан, түбшэн байдал тогтоолгын аша туһые хүсэд бүрин хараада абадаг, Варшавска договорто хабаатай оронуудай интернациональна ёһоной политика болоно.

«Чилидэхи хорото хархис ааша, демокрадуудые мүрдэдэг, хашадаг ябадал болюулгаха!» гэһэн Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй уряа Чилиин арадта эсэргүү сэрэгэй-фашис хунтын айхабтар муухай аашануудтай яашье эбсэхэгүй бүхы антифашистнуудта, бүхы демократическа хүсэнүүдтэ дуулдаха, дэмжэгдэхэл байха гээд КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет этигэнэ.

Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөнэй дүнгүүд, тэрэнэй гаргаһан шиидхэбэринүүд социализмын аха дүү оронуудай ябуулгын эмхидэл болон нэгэдэлые бүри ехээр бэхижүүлхэ, Варшавска договорой үндэһөөр социалис гүрэнүүдэй тогтооһон түгэс харилсаа холбоое улам нарижуулан һайжаруулха, КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлһон амгалан байдалай программые саашадань бэелүүлхэ хэрэгтэ, дэлхэйн социализмын хүсэ нүлөөе улам бэхижүүлхэ, бүхы оронууд болон арадуудта ерээдүйн амгалан тайбан байдал хангаха хэрэгтэ үрэ түгэсөөр туһалха гээд батаар этигэжэ байһанаа КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Июниин 16-да — СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта

ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИ ХАРЮУЛАГДАХА

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын бэлэдхэлдэ зорюулагдаһан колхознигуудай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, нютагай интеллигенциин түлөөлэгшэдэй үргэн хабаадалгатай хамтын суглаан «Маяк» колхоздо болобо.

Һунгагшадай хамтын суглаае колхозой түрүүлэгшэ Д. П. Болонев нээжэ, КПСС-эй райкомой секретарь Т. И. Федотовто үгэ үгэбэ. Тэрэ үгэ хэлэхэдээ болохоёо байһан СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын удха шанар тухай тогтоо. Мүнөө хаа хаанагүй СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгын суглаанууд политическэ, ажалай эдэбхиин оршон байдалда үнгэрнэ гэжэ хэлээ. Тиихэ зуураа, танай ажахын ажалшад РСФСР-һээ СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Эрхүүгэй 10-дахи һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадые дэбжүүлхэ хубитай болоһон тухайнь мэдээсэбэ.

Колхозой парткомой секретарь В. С. Пашинин түрүүлэн трибунада гарана. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Михаил Алексеевич Ясновые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал тэрэнэй оруулхада, зал соо һуугшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаһан байха юм. Нүхэр Пашинин өөрынгөө дурадхаһан кандидат М. А. Ясновой ажал ябуулгын баян намтар тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгөө. Гүрэнэй элитэ ажал ябуулагшадай нэгэн болохо нүхэр Яснов энэ округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаһан байһа. Тиихэ зуураа манай этигэл найдабарие эрхимээр харюулжа байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Удаа дараалан үгэ хэлэһэн Хандагатайн МТФ-е даагша нүхэр Котляревский, механизатор нүхэр Трифонов, колхозой агроном нүхэр Михалёв болон бусад нүхэд Пашининай дурадхалые хани халуунаар дэмжээ.

РСФСР-һээ СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Эрхүүгэй 10-дахи һунгуулиин округой депутадта кандидадаар нүхэр **Михаил Алексеевич Ясновые** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаа. Тиихэ зуураа энэ округһоо депутадаар һунгуулха зүбшөөлөө үгэхыень гүйһан телеграмма нүхэр Ясновто эльгээхэ гэжэ шиидхэбэ.

Суглаанай эсэстэ һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөндэ хабаадалсаха түлөөлэгшэдые һунгаба.

Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой нэгэдэхи фермын һаалишан Анна Лазаревна Афанасьева һү һааха кварталайнгаа түсэб байгша оной мартын 17-до дүүргэһэн байна. Тиихэдэ март һара соо 15 үнеэнһээ 42 центнер һү һааха ёһотой аад, 47 центнер һү һааһан байна. Һаалишан А. Л. Афанасьева юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы жэлэй түсэбүүдые декабриин 1 болотор дүүргэхэ уялга абаад, жэлэй эхинһээ тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан А. Л. Афанасьева.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

А. А. Громыко Г. Киссинджертэй уулзахань

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын, США-гай гүрэнэй секретарь, национальна аюулгүйн асуудалнуудаар президентын туһалагша Г. Киссинджерэй апрелиин 28—29-дэ Женеводэ уулзаха тухай хэлсээн туйлагдаа.

США-гай президент Р. Никсонэй албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерэхээ байһантай холбоотой хэдэ хэдэн асуудалнуудаар һанал бодолоо мэдэлсэлгэ уулзалгын үедэ үргэлжэлүүлэгдэхэ.

(ТАСС)

„МЕТЕОР“ ниидхүүлэгдээ

ТАСС-ай мэдээсэл

Дэлхэйе тойрон ниидэжэ агаарай байдал шэнжэлхэ «Метеор» гэжэ хэмэл одон 1974 оной апрелиин 24-дэ Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ. Уларил шэнжэлдэг албанай хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ, агаарай байдал тухай мэдээнүүдээр хангалга энэ хэмэл одоной гол зорилго болоно.

Хэмэл одон дээрэ тодхогдоһон аппаратура һаадгүй һайнаар хүдэлнэ. Залан ниидхүүлдэг-тоолон тодорхойлдог центртэ ороһон мэдээнүүд шэнжэлэгдэжэ байна. Агаарай байдалда хабаатай тиимэ мэдээнүүд шэнжэлэгдэхэ, хэрэглэгдэхын тула СССР-эй Гидрометеоцентртэ эльгээгдэнэ.

МАЙН НЭГЭНЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

АМЖАЛТА-ТАЙГААР АЖАЛЛАНА

«Дружба» колхозой Энхэ-Талын комсомол-залуушуулай һү һаалиин фермын коллектив юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэб амжалтатайгаар дүүргээ. Нёдондоной энэ үедэ һаамхай үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 433 килограмм һү һааһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 502 килограммда хүргэжэ шадаһан байна.

Тиигэжэ энэ фермэ бүхыдөө 1792 центнер һү һаажа, колхозойнгоо түсэбөө дүүргэхэдэнь горитой хубитаяа оруулаа юм.

Һаалишадай дунда комсомолшууд Татьяна Цыдемпилова, Александра Дамбаева гэгшэд түрүүлжэ ябана. Таня жэлэй эхинһээ хойшо һаамхай үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 710 килограмм һү һаагаа. Харин Александра 116 центнер һү жэлэй эхинһээ хойшо һаагаа гэхэ гү, али үнеэн бүхэнһөө 686 килограмм һааһан болоно.

Мүнөө үедэ фермын коллектив бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хам оролсоод, үндэр амжалтануудые туйлан Майн һайндэрые угтахань.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.
Хяагтын аймаг.

УЛААН ТУГТА КОЛЛЕКТИВ

«Забайкаллес» комбинадай Хандагайн леспромхозой коллектив март һарые габшагай һараар соносхоод, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлөө. Тиигэжэ март һарын даабариһаа гадуур 2300 кубометр модо бэлэдхэһэн байна.

Леспромхозой хүдэлмэришэд хамаг техникээ һайнаар ашаглажа, хүдэлмэриин сагые хүсэдөөр хэрэглэдэг болоо. Энээнэй ашаар нэгэ хүдэлмэришэнэй ажалай бүтээсэ 15 кубометрээр ехэ болоо. Гүрэндэ продукци худалдаха даабари 80 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэгдээ.

«Забайкаллес» комбинат, модошодой профсоюзай обком Хандагайн леспромхозой коллективэй ажалайнь туйлалтануудые үндэрөөр сэгнэжэ, дамжуулгын Улаан туг барюулба.

И. ТЮРНЕВ.

...АНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН, БАТА ЭМХИДЭЛЭЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

Һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөнүүд орон дотор боложо эхилбэ

...лтын урда тээхи ок... зүблөөнүүд политическэ эдэбхиин оршон ... орон дотор боложо .... Ажалшадай коллек..., партийна, проф... комсомолой органи... ...дай түлөөлэгшэд ... урда тээхи суг... дээрэ дэбжүүлэгдэ... кандидатурануудые зүб... .... һунгуулиин ок... СССР-эй Верховно ... депутадта хамтаа... дэбжүүлһэн кандидадые ...

...эй Верховно Соведэй ... Соведые һунгаха ... хотын Бауманска ... округой ажал... түлөөлэгшэдэй һун... урда тээхи зүблөөн ... 25-да Москвада бо... Москвадахи Бауманай ... Техническэ дээдэ ... партийна органи... секретарь Л. М. Те... зүблөө нээгээ.

...суглаарагшад КПСС-эй ... Генеральна секре... Л. И. Брежнев ... КПСС-эй ЦК-гай ... хүндэтэ прези... ехэ дэбжэлтэтэйгээр ...

...тракторна электроаг... заводой токарь ... ажалай ударник ...рановта үгэ үгтэбэ.

— Совет социалис гүрэн хадаа арадай засаг түрын, эдэнэй аша туһын, эдэнэй политическэ ухаан бодолой бэелэл мүн, — гэжэ тэрэ хэлэбэ. — Манай ниитын байгуулалтада ёһотойл демократизм бэелүүлэгдэнэ, гүрэнэй ба ниитын бүхы хэрэгүүдые шиидхэлгэдэ үргэн олон ажалшад эдэбхитэйгээр хабаадана. Партиин XXIV съезд манай социалис демократиие саашадань улам хүгжөөхэ хараа шэглэл тодорхойлоо һэн. Һүүлэй жэлнүүдтэ саашадаа хүгжөөгдэһэн байна. Эдэ үдэрнүүдтэ совет арад эрхим түлөөлэгшэдэө ороной гүрэнэй засагай дээдын зургаанда дэбжүүлжэ байнхай. Коммунис партиин, Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдые СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар түрүүлэн нэрлэнэбди. Бауманска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневые дэбжүүлхэ гэжэ манай заводой коллективэй һунгалтын урда тээхи суглаан нэгэн һаналтайгаар, омог баяртайгаар тогтоогоо гээд оратор мэдүүлбэ.

Коммунизмын түлөө, манай партиин ленинскэ политикые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө, эб найрамдал, арадуудай аюулгүй байдал бэхижүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүй, шууд сэхэ тэмсэлшэ гэжэ нүхэр Брежневые бидэнэр бултадаа һайн мэдэдэгбди, — гээд ниислэл хотын түмэр замай Московско-Ярославска отделениин Москва-2 гэжэ моторовагонно депогой машинист И. И. Дергунов тэмдэглэбэ. — Манай орон дотор хүдэлмэришэн гэһэн омог нэрэ бүгэдэ арадай хүндэлэлөөр, саг үргэлжын анхаралай оролдолгоор хүреэлэгдэнэ. Энээнэй түлөө манай түрэл Коммунис партида, Центральна Комитедтэ, тэрэнэй Политбюродо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ, Советскэ правительствада заха хизааргүй ехэ баяр баясхалантайбди. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нүхэр Леонид Ильич Брежневэй дэбжүүлэгдэһые дэмжэхыень зүблөөе уряалнаб.

«Большевичка» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй оёдолшон, коммунис ажалай ударница, партийнабэшэ Т. В. Бурмистрова үгэ хэлэбэ.

— Бидэнэр, эхэнэрнүүдтэ, ехэ анхарал оролдолго гаргадагайнь түлөө манай партида, КПСС-эй Центральна Комитедтэ, тэрэнэй Политбюродо, хүндэтэ Леонид Ильич Брежневтэ нэгэдэлэйнгээ эхэнэр хүдэлмэрилэгшэдэй, бүхы совет ажалша эхэнэр хүдэлмэрилэгшэдэй, бүхы совет ажалша эхэнэрнүүдэй үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэхые хүсэнэб.

Бауманай нэрэмжэтэ МВТУ-гай кафедрые даагша, партийнабэшэ, профессор Б. В. Орлов, комсомолой Сокольническо райкомой нэгэдэхи секретарь В. А. Ивенин, Москвадахи эдеэ хоолой комбинадай цехэй начальнигай орлогшо Л. П. Лебедева, КПСС-эй Бауманска райкомой нэгэдэхи секретарь В. Н. Макеев зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ.

Бауманска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар **Леонид Ильич Брежневые** дэбжүүлхэ тухай дурадхалые зүблөөндэ хабаадагшад халуунаар дэмжээ.

Москва хотын **Бауманска** һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гүйжа зүблөөндэ хабаадагшад Л. И. Брежневтэ хандаба.

Москва хотын Советскэ һунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн ехэ дэбжэлтэтэйгээр боложо үнгэрөө. Бүд нэхэгшэ В. В. Полойникова иигэжэ хэлэбэ:

— Советскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые Фрунзиин нэрэмжэтэ пумаажан бүдэн фабрикын коллектив нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлээ. Леонид Ильич Брежнев — үнэн сэхэ ленинец. Партиин аша туһада, арад зоной аша туһа тэрээндэ юунһээшье үнэтэй гэжэ ажалшад һайн мэдэдэг юм.

Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ тухай бүд нэхэгшэдэй дурадхал дэмжэхыень В. В. Полойникова зүблөөндэ хабаадагшадые уряалһан байна.

Бүд нэхэгшэ М. С. Иванниковае фабрикын коллектив депутадта кандидадаар дэбжүүлээ гэжэ В. В. Полойникова мэдүүлбэ. Гайхамшаг хүдэлмэришэн Мария Сергеевна КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат байхадаа, партийна ба ниитын ехэ хүдэлмэри бэелүүлнэ.

Кожгалантерейн үйлэдбэриин нэгэдэлэй партбюрогой секретарь З. Г. Николаева, ВЛКСМ-эй Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь Л. И. Белова, 626-дахи һургуулиин багша Л. И. Абрикосова болон бусад үгэ хэлэхэдээ, дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые дэмжээ.

Советскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар **Леонид Ильич Брежневые, Мария Сергеевна Иванниковае** дэбжүүлхэ тухай шиидхэбэри һайшаахые Советскэ һунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй зүблөөн нэгэн һаналтайгаар тогтообо.

Советскэ һунгуулиин округһоо һунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхэ гүйлтатайгаар зүблөөндэ хабаадагшад нүхэд Л. И. Брежневтэ, М. С. Иванниковада хандаа.

Черёмушкинско һунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн СССР-эй Наукануудай академиин хүтэлбэрилэн ударидалгын асуудалнуудые шиидхэдэг институтда болобо.

Москва хотын **Черемушкинско** һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар **Леонид Ильич Брежневые, Мстислав Всеволодович Келдышые** дэбжүүлжэ, энэ округһоо һунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхэ гүйлтатайгаар зүблөөндэ хабаадагшад эдэнэртэ хандаһан байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Москва хотын Ленинградска һунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй окружной зүблөөн болобо.

Войковой нэрэмжэтэ шэрэм шудхалгын заводой парткомой секретарь В. И. Прибытков зүблөө нээгээ.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

Комсомолой ажабайдал

ЗАЛУУ ҺААЛИШАД МҮРЫСЭНЭ

Юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы удха шанартай, дүрбэдэхи жэлэй хоёрдохи квартал эхилжэ, зарим тэды тобшолол хэхэ, хэр ажаллажа байһан тухайгаа бодомжолхо дуран хүрэнэ. Республикымнай залуу һаалишадай, комсомол залуушуулай фермэнүүдэй дунда социалис мүрысөөн үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдана.

Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой Дэбээнэй комсомол-залуушуулай фермэ Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой Хуторай комсомол-залуушуулай фермэтэй мүрысэхэдөө, энэ кварталай дүнгөөр илажа гараба. Гэбэшье саашадаа Хяагтын залуу һаалишад оролдосо гаргажа, мүрысэжэ байһан нүхэдөө хүсэхэ, урдань орохые эрмэлзэхэ юм ааб даа.

Дэбээнэй һү һаалиин фермэ 1972 оной декабрь соо эмхидхэгдээ һэн. Тинхэдэ фермые даагшаар «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденой кавалер Ц. Э. Жигжитова томилогдоо. Энэ нүхэрэй залуушуулые һургажа, хүтэлбэрилжэ шадаха байһандань колхозой хүтэлбэрилэгшэд бата этигэһэн байгаа ха юм. Мүн фермые даагшада комсомолой, эхин организаци (секретаринь Галя Ванжилова) горитой туһа хүргэдэг. Үндэр амжалта түйлахын тулада бултааран эрмэлзэн, бэрхэшээлнүүдые шууд зоримгойгоор дабан ябаха, мүрысөөнэй ёһото оршон байдал тогтоохо гээшэ хүн бүхэнэй гүнзэгы мэдэрэлһээ, долгоһоо дулдыдадаг. Эдэ бүгэдые комсомолшууд бэелүүлжэ шадана.

Жэшээлхэдэ, юһэн комсомолшуудай найманиинь кварталайнгаа даабарине үлүүлэн дүүргэжэ шадаа.

Фермын коллектив гүрэнэй түсэб болон социалис уялгануудаа дүүргэнгүй гараа гэжэ байгаагүй. Нёдондо Дэбээнэй һаалишадай коллектив һаамхай үнеэн бүхэнһөө 2189 килограмм һү һааһан байха юм. Шиндхэхы жэлдэ түйлаһан үндэр амжалтануудайнгаа түлөө энэ коллектив СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын Хүндэлэлэй грамотада хүртэжэ, эрхим һаалишад Наталья Лхамажапова, Галина Кузина гэгшэдтэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа һэн.

Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой Нуур-Тухэмэй, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозой «Центральная», Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой Сагаан-Нуурай комсомол-залуушуулай һү һаалиин фермэнүүд мүн лэ габшагайгаар ажаллажа, кварталайнгаа түсэб 111-140 процент дүүргэжэ шадаа.

Эдэ фермэнүүд социалис мүрысөөнэй манлайда мүнөө үедэ ябана. Түйлаһан амжалтануудынь Москвада нээгдэһэн ВЛКСМ-эй XVII съездэ залуу һаалишадай барюулһан ажалай бэлэг болоно гээшэ.

Гэхэтэй хамта гээгдэлдэ орожо, ажахынуудаа гэдэргэнь татажа ябадаг комсомол-залуушуулай коллективүүд үшөөл бии зандаа. Захааминай аймагай Хамниин совхозой Самсаалай фермын, Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой һү һаалиин дүрбэдэхи фермын коллективүүд кварталайнгаа түсэб оройдоол 80—83 процент дүүргэһэн байна. Мүн Баргажанай, Бэшүүрэй аймагуудай залуу һаалишадай ажалынь урагшагүйгөөр ябана.

Тиимэһээ ВЛКСМ-эй райкомууд, ажахынуудай комсомолой комитедүүд залуу малшадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулжа, тэрэниие эмхидхэл һайнтайгаар ябуулха талаар горитой хүдэлмэри хэхэ ёһотой болоно. Тиигэхэ зуураа эрхимээр ажаллаһан зониие материальна, моральна талаар урмашуулгые гуримшуулха, арга боломжонуудаа дүүрэнээр хэрэглэн, ажалаа һайжаруулхые оролдохо, түрүү зоной дүй дүршэлые бултанай хэрэг болгохо шухала зорилго табигдана.

Жэшээлхэдэ, Бэшүүрэй совхозой залуу һаалишан, ВЛКСМ-эй гэшүүн Людмила Нильцигаева һараһаа һарада түсэбөө үлүүлэн дүүргэдэг. Кварталайнгаа түсэб 134,6 процент дүүргэжэ, аймагай түрүү һаалишадай тоодо оролсоно. Зүгөөр Людмила нютагайнгаа бусад һаалишадтай тон адли эрхэ байдалда ажаллана ха юм. Энэ жэшээ юу харуулнаб гэбэл, эндэхи залуу һаалишад ехэ һү һааха дүүрэн арга боломжотой.

Һайнаар, габшагайгаар ажалладаг залуу һаалишад Баргажанай, Захааминай, Загарайн аймагуудта олон юм. Энээн дээрэһээ бодоходо, гээгдэлһээ гарахада туһалха эрхэ байдал эндэ бии гээшэ.

Һайн ажалаараа суурхаһан зарим һаалишад тухай хөөрэхэ хүсэлэнтэйбди. Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой залуу һаалишан Зинаида Малесова үдэр ерэхэ бүхэндэ габшагайгаар хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, байгша оной январь соо үнеэн бүриһөө 297 килограмм һү һааһан һаа, февраль соо — 324 килограмм, март соо — 433 килограмм һаажа, кварталай дүнгөөр үнеэн бүхэнһөө 1054 килограмм һү һааһан болоно.

Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой залуу һаалишан Наталья Лхамажапова квартал соо үнеэн бүхэнһөө 514 килограмм һү һааха даабаритай һаа, 949 килограммда хүргэжэ, түсэбөө 189,6 процент дүүргээ.

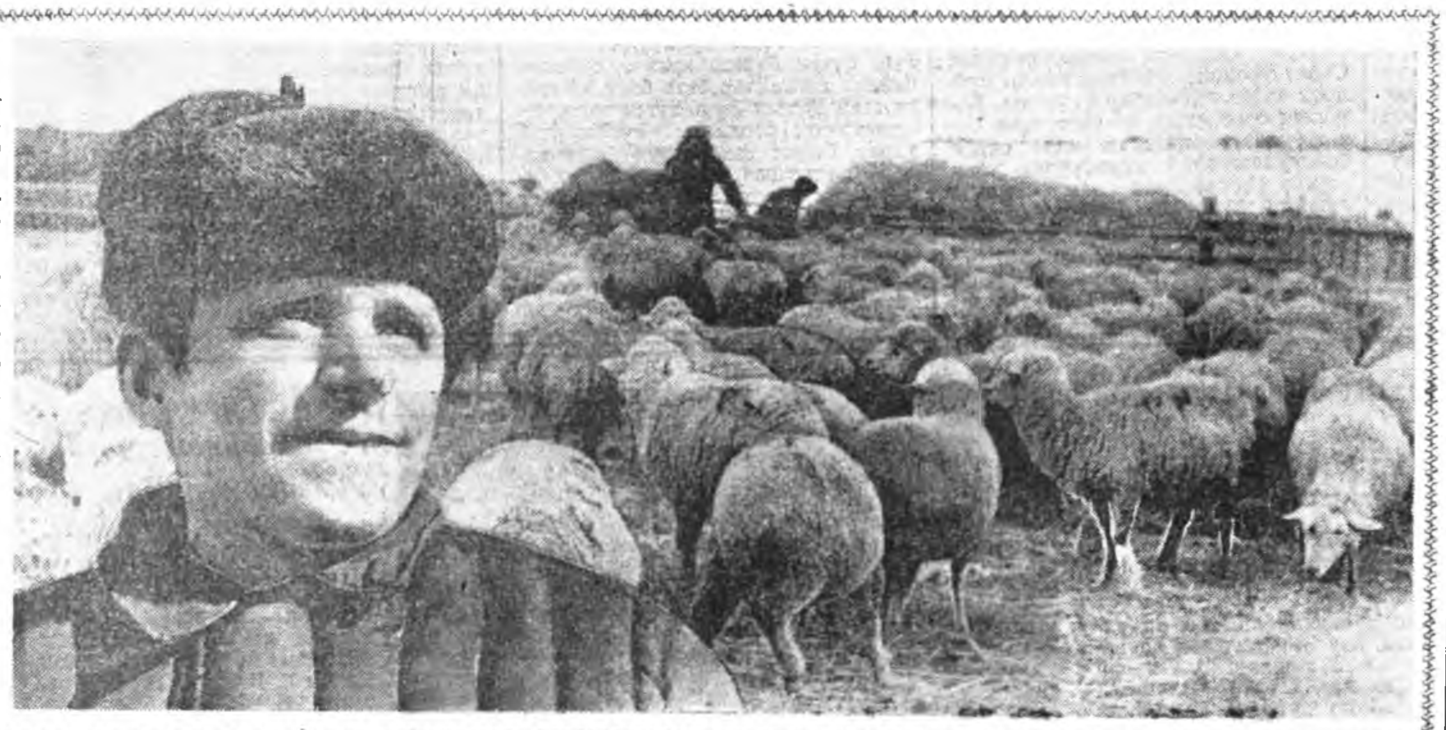
Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой һаалишан Баир Санжимитыпов, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозой һаалишан Анна Петрова, Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой һаалишан Татьяна Цыдемпилова гэгшэд кварталайнгаа түсэб 112—164 процент дүүргэжэ, социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан зоной тоодо оролсоно.

Республикын залуу һаалишадай тодорхойлхы жэлэй нэгэдэхи кварталай дүнгүүдые жэшэжэ үзэхэдэ, даншье һаа ехэ илгаатай байха юм. Энэ ушар элдэб юумэнһээ дулдыдана. Аймаг аймагай байгаалиин байдалай, малай үүлтэрэй ондо ондоо байһаниинь горитойхон нүлөө үзүүлнэ гээшэ. Гэбэшье залуу һаалишан бүхэн абаһан социалис уялгануудаа сүм дүүргэхэ арга боломжотой. Ажалдаа анхаралтайгаар хандажа, оролдосо, үүсхэл гаргаа хада амжалта түйлагдаха бшуу.

Мүн республикын алдар суута һаалишадай жэшээдэ, тэдэнэй дүй дүршэлдэ, ажалайнь түрүү онол аргануудта түшэглэн ажаллаха гээшэ тон шухала. Социалис Ажалай Герой Н. Л. Тадвашкина, Ленинэй хоёр орденой кавалер Л. Н. Седых гэгшэдэй ажал хүдэлмэри бодото үльгэр жэшээ боложо үгэнэ бшуу.

Үдэр үдэрэйнгөө ажалые габшагай һайнаар ябуулжа, залуу зоной ольһото эдэбхи бадаруулан, хододоо урагшаал тэгүүлһэн эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллабал, юһэдэхи табан жэлэй, тодорхойлхы жэлэй түсэбые дүүргэхэ арга боломжо бии. Тиигэжэ манай республикын залуу үетэн энэ шухала жэлдэ габшагай һайнаар ажаллажа, табан жэлэй алтан жасада горитойхон хубитаяа оруулха бэзэ гэжэ найдахаар байна.

Д. ЦЫРЕНДОНДОКОВ,
ВЛКСМ-эй обкомой хото болон хүдөөгэй хүдэлмэришэн залуушуулай таһагые даагша.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой хоёрдохи отделенидэ коммунист Александр Филиппович Сластинай хүтэлбэрилдэг хонишодой бригада хэдэн жэлдэ таһалгаряагүй ажалай үндэр амжалта түйладагаараа суурхана. Бригадын хонишод энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө зуун хурьга абаха гэһэн уялга абанхай. Тэдэнэр мүнөө абаһан уялгаяа дүүргэнхэй, абаһан түлөө гарза хоролтогүйгөөр тэнжээжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадын ахалагша хонишон А. Ф. Сластин.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Гектар бүриһөө — баян ургаса

АГРОТЕХНИКЫН ЭРИЛТЭЭР

Тарялан, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар манай колхозой механизаторнууд һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд амжалтануудые түйлаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриһөө 13 центнер тарян хуряагдаа һэн.

Энэ амжалтаяа батадхажа, мүнөө жэлдэ гектарай 16 центнер, бүхыдөө 60 мянган центнер ороһо таряа ургуулха гэһэн ехэ уялга колхозой гэшүүд бэедээ даажа абанхай. Һаяхан болоһон механизаторнуудай хамтын суглаан дээрэ тэдэнэр һанаһандаа хүрэхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохо байһанаа мэдүүлээ. Илангаяа тарялангай гектар бүриһөө абтадаг ургасын хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай Алма-Ата хотодо болоһон баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые механизаторнууднай халуунаар дэмжэжэ, хабарай тарилгын бүхы хүдэлмэриие эрхим шанартайгаар, богони болзорто үнгэргэхэ гэжэ шиидээ.

Хабарай тарилгын хүдэлмэри наринаар түсэблэгдэжэ, хаана ямар агротехникэ хэрэглэгдэхэ байһаниинь тодорхойлогдонхой. Уридшалан хараалагдаһан түсэбэй ёһоор тарялан дээрэхи хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдажа байна.

Эгээн түрүүлэн газарай хүрьһэндэ шииг бариха хүдэлмэри хэгдэнэ. Эндэ хуурайшаг хүрьһэтэй тарялан дээрэ каток шэрэгдэнэ. Бүхыдөө 300 гектарай хүрьһэн нигэжэ нягтаруулагдаа. Шиигтэйшэг, хүндэ хүрьһэтэй 500 гектар паар борнойлогдоһон байха юм.

Нэгэн доро механизаторнууд тарялангда минеральна үтэгжүүлгэ оруулна. Мүнөө 120 гектар үтэгжүүлэгдэнхэй. Энэ жэлдэ 1.200 гектарта аммиачна уһа оруулха гэжэ хэлсээд. 2 сеялкэ энээндэ тааруулагдажа, эдэ үдэрнүүдтэ хүдэлгэгдэжэ эхилээ. Шулуутын отделенидэ П-Д. Шобоев, Тоорын отделенидэ А. Матвеев гэгшэд «РУМ» машинаар минеральна үтэгжүүлгэ тараажа байна. Эдэнэр үдэр бүриингөө даабари үлүүлнэ.

Дулаарһанһаа хойшо 3 бүлүүр станци хүдэлгэгдэнэ, сабшалан уһалагдана. Түрүүшын 50 гектар газар ундалуулагдаа.

Байгша ондо 228 гектарта олон жэлэй ногоон таригдажа, бүхыдөө 688 гектарта хүргэгдэхэ хараатай. Табан жэлэй эсэстэ 1.000 гектарта олон жэлэй ногоо ургуулдаг болохобди. Мүнөө ногоо тарилгадаа бэлдэжэ байнабди.

Эдэ үдэрнүүдтэ үрэһэ тарилгада бэлдэн хордохо, шанар муутайень һэлгэхэ хүдэлмэри ябуулагдана. Энэ жэл түргэн эдеэшэдэг «Скала» сортын 130 центнер шэниисын үрэһэ Эрхүүгэй областьһоо асарһан байнабди. Мүн «бирюсинка» сортын бүри түргэн эдеэшэдэг шэниисын үрэһэн бии. Тэрэшэлэн «Астор» сортын обёосой үрэһэтэй боложо байнабди.

Хабарай тарилгын хүдэлмэри түргэнөөр, һайн шанартайгаар ябуулхын тула механизаторнуудтаа һаадгүйгөөр ажаллаха арга олгохо тушаа бүхы хэмжээнүүд абтана. Бригада бүхэндэ полевой станууд бии. Хамтын эдеэн бэлдэгдэнэ.

Тиигэжэ энэ жэлдэ тарялан дээрэһээ баян ургаса абаха аргатайбди.

А. ИРИНЧЕЕВ,
Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

МАРТ 15 — ГАЗАР ҺАЙЖАРУУЛХА ГАБШАГАЙ ХОЁР ҺАРА — МАЙ 15

ТАРЯАЛАН УНДАЛУУЛАГДАНА, ҮТЭГЖҮҮЛЭГДЭНЭ

ЗЭДЭ. Колхозой механизаторнууд хабарай тарилгын хүдэлмэриие түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Илангаяа таряалангаа һайнаар үтэгжүүлхэ, уһалха хэрэгые ехээр анхарна. Аммиачна уһа хүрьһэндэ оруулха хоёр агрегат бэлдэгдээд, хоёрдохи бригадада апрелиин 17-һоо хүдэлгэгдэжэ эхилээ. Бүхыдөө 300 тонно иимэ үтэгжүүлгэ эдэ үдэрнүүдтэ оруулагдаха байна. Мүн минеральна хуурай үтэгжүүлгэ бүхы бригаданууд хүрьһэндэ оруулжа захалаа. Һүүлэй мэдээгээр 200 гектар тарялан дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ тараагдаа.

1-дэхи, 2-дохи бригадада тарялан ундалуулха хүдэлмэри түлэг дундаа. Эндэ луго-мелиоративна отрядай механизаторнууд, мүн бригада бүхэндэ 3—4 хүн газар уһалжа байна. Бүхыдөө түрүүшын 100 гектар тарялан ундалуулагдаба.

Тэрэшэлэн газарай хүрьһэнэй гэдэхые шалгажа байгаад, колхозой бүхы гурбан бригада апрелиин 16-һаа газараа хахалжа ороо. Хамта 9 трактор энэ хүдэлмэридэ хэрэглэгдэнэ. Мүнөөдэрһөө үшөө хэдэн трактор нэмэжэ табигдаха.

Зүгөөр «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Тарбагатайн мастерскойдо гурбан һарын урда тээ заһуулхые эльгээһэн хоёр ДТ-75 тракторнай мүнөө хүрэтэр бэлэн болгогдоногүй. Энэмнай бултадаа 3-дахи бригадын юм. Тиимэһээ хабарай хүдэлмэридэ ехэ һаад ушаруулагдахаяа байна.

А. РУКОВИЦЫН,
«Мир» колхозой ахамад инженер.

Бури апрелиин өхеэр, хабарай түрүүшын урин дулаахан үдэрнүүдтэ саһанай түргэн хайлажа, һайрамай урдажа эхилхэлээр лэ олонхи луговодууднай сабшалан дээрээ үни хада гараад, хүдэлжэ байгаа һэн.

Тиигээгүйдэнь яашье аргагүй ха юм. Наранай һайнаар шаража эхилхэдэ үсөөхэн үдэр соо саһа, мүльһэн хайлажа, мэдээгүйдэл хайран уһан дэмы урдажа арилшаха бшуу.

Энэ жэлдэ манай эндэ саһан бага байжа, газарнай шииг нойтоор дутамаг. Тиимэһээ уһалхаһаал ондоо арга үгы. Юрэдөөл «хабарай үдэр жэлые тэжээдэг» гэжэ зоной хэлсэдэг тон зүб. Иимэ эрхэ байдалда нэгэшье үдэр алдангүй хабартаа газараа һайнаар уһалжа, үтэгжүүлжэ шадаал һаа, намар үндэр баян ургаса абтаха байна.

Эдэ бүгэдые һайн ойлгодог манай совхозой луговодууд гансахан апрель һара соо бүхыдөө 1100 гектар сабшалан уһалжа үрдибэ. Илангаяа бэрхэ луговодууд Иннокентий Пластинин, Цыбик Дамдинов, Дампил Дарижапов гэгшэд. Шара Жалга, Хуурай, Могсохон гэжэ газарнуудта хада уулаһаа буудаһан һайрам, булагай мүльһэнэй хайлаһан уһа һубаг ханаабаар урадхуулжа, нилээд ехэ сабшалан ундалуулаа.

ТҮРҮҮШЫН МЯНГАН ГЕКТАР УҺАЛАГДАА

Манай суута луговод Степан Петрович Линейцев, Бургааһата гэжэ газарта даажа абаһан бүхы 100 гектар сабшалангаа нэгэ дахин уһалжа дүүргэбэ.

Мүнөө отделени бүхэндэ сабшалан уһалалга түлэг дундаа. Майн 10 болотор бүхы уһалагдадаг газараа нэгэ дахин ундалуулжа дүүргэхэ зорилго табигдана.

Гол горходой мүльһэнһөө һаламсаар оньһон бүлүүр станцинуудые тодхожо, сабшалан, мүн куузику, кукуруза, наран сэсэг тариха газар уһалжа эхилээбди. Жэшээнь, Умайн булам гэжэ газарта механизаторнууд Николай Дураков, Клим Галсанов гэгшэд бүлүүр станциһаар уһа гаргажа, куузику тарижа тарялан ундалуулжа байнхай. Энэ газарые эртэ уһалаагүйдэмнай аргагүй. Куузикуе тариха болоходо тэрэнь дан нойтон байха бшуу.

Сабшалан һайжаруулха оньһожоруулагдаһан бригада (бригадирынь Ч-Д. Санжижапов) наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэреэ эршэмтэйгээр ябуулна. Мартын 20-һоо хойшо сабшалан дээрэ 5.400 тонно шэбхэ гаргагдаа гэхэ гү, али түсэбнай 85 процент дүүргэгдээ. Мүн энэ бригадын хүсөөр 800 гектар сабшалан дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ тараагдаа. Тиихэдэ сабшалан һайжаруулха отряд 50 гектар сабшалан элдүүрилжэ, үтэгжүүлжэ, олон жэлэй ногооной үрэһэ ургуулха участок болгохо газар бэлдэбэ.

Ажалайнгаа эршые һуладхангүй хүдэлжэ, газар һайжаруулха габшагай хоёр һара соо хэхээр хараалһан бүхы хүдэлмэреэ болзорһоонь урид, майн 10 болотор сүм дүүргэхэ гүйсэд аргатай болоод байнабди.

Б. САНЖИМИТЫПОВ,
Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой главна мелиоратор.

Июниин 16-да — СССР-эй Верховно Соведэй

АРАДАЙ ЭТИГЭ
НАЙДАБАРИДА ХҮРТЭГ

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта канди дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан һунгалтын урда та лаанууд ороной городууд болон тосхонуудта, заводуудта, колхоз, совхозуудта, дээдэ һургуу эмхи зургаануудта политическэ угаа ехэ дэбжэ шон байдалда боложо үргэлжэлһөөр.

УКРАИНЫН ССР

Севастополиин Серго Орджоникидзын нэрэмжэтэ хоёр орденто далайн заводто суглаан боложо, Севастопольско һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлбэ.

Севастополиин һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Алексей Николаевич Косыгиниие,** Хара Далайн улаан тугта флодой командалагша, вице-адмирал **Николай Иванович Ховриниие** дэбжүүлхэ гэжэ суглаан үндэр дуугаар шиидхэбэ.

УЗБЕГЭЙ ССР

Бухарска областиин Тамдынска районой «Авангард» совхозой каракуль хони үсхэбэрилэгшэдэй һунгалтын урда тээхи суглаан болобо. Национальностьнуудай Соведые һунгаха Бухарска сельскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь **Леонид Ильич Брежневые,** «Авангард» совхозой ахалагша хонишон **Куаныш Данбаевые** дэбжүүлхэ гэжэ суглаан бүгэдын дуугаар тогтоогоо.

Узбегэй ССР-эй Китавска районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо һунгалтын урда тээхи суглаан болобо. Национальностьнуудай Соведые һунгаха Шахрисабзска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Алексей Николаевич Косыгин,** колхозой хлопок таридаг комсомол-залуушуулай бригадын хүтэлбэрилэгшэ **Мухтарам Ибадуллаевна Эшанкулова** дэбжүүлэгдээ.

ЛАТВИИН ССР

Даугавпилсэй локомотивна депогой Резекненскэ цехтэ һунгалтын урда тээхи суглаан ехэ дэбжэлтэтэйгээр болобо. Союзай Соведые һунгаха Резекненскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Николай Викторович Подгорные,** Прибалтийска түмэр замай магистралиин эрхим машинистнүүдэй нэгэн, Социалис Ажалай Герой **Героним Иванович Думбр**

жүүлхэ гэжэ хүдэл инженер, техниг хаагшад үндэр ду тоогоо.

КАЗАХАЙ

Чимкентскэ «Бугунский» сов дэлмэришэд, мэ болон алба хааг галтын урда тээх боложо, Туркеста гуулиин округһоо Верховно Соведэй Соведэй депутадта дадуудаар КПСС- Генеральна секре **нид Ильич Бр** «Бугунский» совх лагша хонишон Ф **дирбаевые** дэбжүү

КПСС-эй ЦК-гай бюрогой гэшүүн, най компартиин Ц гэдэхи секретарь **мед Ахмедович** «Железнодорожный» зой тракторист-к **Николай Платоно** Тургайска һунгуу ругһоо СССР-эй Соведэй Союзай депутадта канди Тургайска области лезнодорожный» коллективэй зүгһөө лэгдэһэн байна.

МОЛДАВИИН ССР

Национальностьну ведые һунгаха һунгуулиин округһоо эй Верховно Совед тадта кандидадаар ЦК-гай Генеральна се **Леонид Ильич Бр** ажахын виноград эрхим бригадануудай нэй бригадир **Ел сильевна Крака** жүүлхэ гэжэ М СССР-эй «Труд» хүдэлмэришэд ба ал шадай суглаан тогто

ЭСТОНИИН

СССР-эй Верховн дэй депутадта кан дые дэбжүүлхын тү нииин ССР-эй Вырус ной «Эдази» колхоз галтын урда тээхи болобо.

Национальностьну ведые һунгаха һунгуулиин округһоо эй Верховно Совед тадта кандида КПСС-эй ЦК-гай П рогой гэшүүн, аюулгүйе сахиха СССР-эй Минист Соведэй дэргэдэхи комитедэй тү **Юрий Владимирович роповые,** колхозой ник **Тийу Херманов вае** дэбжүүлхэ гэжэ үндэр дуугаар тогто (ТА

НАЙМАН ХЭМЭЛ ОДО НИИДХҮҮЛЭГДЭЭ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Газарые тойрон дабшадаг «Космос-641», «Космос-642», «Космос-643», «Космос-644», «Космос-645», «Космос-646», «Космос-647», «Космос-648» гэжэ хэмэл одод 1974 оной апрелиин 23-да Советскэ Союзһаа табигдаа. Түлхин гаргадаг нэгэ ракетээр найман хэмэл одон гансада замдаа гаргагдаһан байна.

Захагүй замбуулинай дайдые шэнжэлгэ үргэлжэлүүлхээр хараалагдаһан научна аппаратура хэмэл одод дээрэ тодхогдонхой.

Найман хэмэл одон бултадаа замдаа дүтэрхыгөөр дабшана.

Хэмэл одод 114,5 минутын турша соо Газар роно.

Газарай нюрууһаа долгын саада за 1508 километр, ханъ — 1385 километр лоно.

Научна аппара гадна, замдань ушар хы юумые тодо тодорхойлхо ради рэлгэнүүд, приборну учна аппаратурын ридэ хабаатай мэдэ Газарта дамжуулха тухеэрэлгэнүүд тэдэ тодхогдонхой.

Хэмэл одод дээр даһан аппаратура һайнаар хүдэлнэ. мэдээсэлнүүдые зал лоододог, тоолон то дог түбтэ шэнжэлнэ

ТАБАН ЖЭЛЭЙ БАРИЛГАНУУД

ТҮРГӨӨР, ХЯМДА СЭНТЭЙГЭЭР

Хүн зоной байдал һуудал һайжаруулха гэһэн партиин XXIV съездын хараа зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула ороноймнай барилгашад нилээд ехэ ажал хүдэлмэри хэһэн, хэжэшье байна. Город хотонуудаар, хүдөө тосхонуудаар гайхамшаг ехэ барилганууд хэгдэнэ. Үргэн сонхонуудаар яларһан үндэр сагаан шэнэ байшангуудые харахада, досоо баяр омогорхол түрэдэг. Теэд энэ гэр барихын тула ямар ехэ ажал хүдэлмэри хэгдэнэб гэжэ олонхи ушарта бодомжолдоггүйбди. Шэнэ гэрэй барилгада үнэтэй сэнтэй материал ородог гээшэ. Энэ бүхы материал гамтайгаар хэрэглэжэ, түргэн болзор соо, һайн шанартайгаар байрын гэрнүүдые бодхоохо гэһэн харюусалгатай зорилго бидэнэрэй, барилгашадай, урда табигдана бшуу. Эгээ тиимэһээ барилгашан бүхэн шадабари, мэргэжэлээ ажалдаа сүм зорюулжа, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаха болоно ха юм.

Манай авиационно заводой капитальна барилгын таһагай хүдэлмэришэд һайн шанартайгаар, түргэнөөр барилга хэхын тула оролдоно. Авиационно заводой хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг Загорск поселогой үйлсэнүүдтэ 80—120 бүлэ айлай орохо үндэр сагаан гэрнүүд бодонхой.

Мүнөө ехэнхи барилга 14-дэхи микрорайондо хэгдэнэ. Эндэ 80—110—120 бүлэ айлай орохо арбаад гэр, эдеэ хоол наймаалха магазин баригдаа. Тиихэдэ 280 үхибүүдэй саад-яслиин байшан баригдаад, мүнөө дотор талын хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Энэ харюусалгатай ажалда Октябриин Революциин орденой кавалер Варвара Иннокентьевна Ананина, Любовь Кирилловна Зубакина гэгшэдэй бригаданууд хүдэлнэ.

Гэрэй дотор талын хүдэлмэри эгээл нарин, харюусалга ехэтэй ажал юм. Ханануудые тэгшээр, жэгдээр забһаргүйгөөр штукатурдажа, сонхын рамануудые, пол гоё һайханаар шэрдэхын тул одоол шадабари хэрэгтэн болодог даа. Варвара Ананина арбан зургаан наһатайһаа барилга дээрэ хүдэлнэ. Мүнөө гушадахи жэлээ Загорскын барилга дээрэ ажаллана. Эндэхи томо томо барилганууд булта шахуу тэрэнэй уран гараар шэрдэгдэһэн байха.

Мүнөө Ананинагай бригадада арбан долоон басагад хүдэлнэ. Тэдэнэй олонхинь дунда һургуули дүүргэнхэй, үдэшын техникумдэ, институтда заочноор һуралсадаг. Варвара Иннокентьевнагай басагад бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар бүтээжэ, гүрэнэй комиссиин зүгһөө «һайн» гэһэн сэгнэлтэ абажа байдаг. Энэ бригадын коллективэй хэһэн ажалда муу гү, али дунда зэргын сэгнэлтэ табиһан ушарые һананагүйб.

Хана штукатурдаха, шэрдэхэ ажалые муу шанартайгаар бүтээгээ һаа, энэ ажалаа дахин дабтаха ушар гарадаг. Иимээр хүдэлбэл, тон ехэ материал, хүдэлмэриин саг мини һалгаагдадаг. Иимэрхүү ушарнууд барилгашадай ажалда нэгэнтэ бэшэ дайралдадаг. Зүгөөр Ананинагай бригадын коллектив олон жэлэй туршада голодоһогүйгөөр хүдэлжэ байна. Бидэнэй голодоһогүйгөөр барилга хэхэ арга боломжотой байһые энэ баримта гэршэлнэ ха юм.

Минии даадаг бригадын шулуушад һайн шанартайгаар гэрэй торхо бүтээхын түлөө эрмэлзэнэ. Олохон хүдэлмэришэднай мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлнэ. Модоно дарханай, бетонщигой мэргэжэлнүүдые шудалжа, разрядаа дээшэлүүлнэ. Манай бригадын түрүү шулуушан Мария Коноплёва арбан гурбадахи жэлээ барилгада хүдэлнэ. Тэрэ шулуушанай 4-дэхи разрядтай, бетонщигой гурбадахи разрядтай байха юм. Шулуунай гү, али шабарай дуталдахада бетоноор сонхонуудай дундахи бүхэлэлтэнүүдые шудхадаг, бэшэшье ажал бүтээдэг. Мария Филипповна халаан соогоо 2—2,5 кубометр хана барижа, эрэшүүлэй хойноо ородоггүй байха юм. Манай эрэшүүл энэ ажалда бэрхэ эхэнэрэй хойно орожо, нюураа шоройдуулхагүйн тула хаба шадалаа гаргахал болоно бшуу.

Бригадымнай бэрхэ шулуушад Алексей Баннов, Василий Брянский, Владимир Перевозкин гэгшэд шулуушанай дүрбэдэхи разрядтай. Мүн эдэнэр дабхар мэргэжэл шудаланхайнууд.

Бидэнэр халаан соогоо 20—22 кубометр хана бариха даабаряа 25—30 кубометртэ хүргэдэг байнабди. Ханануудые тэгшээр, забһаргүйгөөр бариха гэһэн эрилтэ хүдэлмэришэн бүхэнэй урда табигдадаг. Владимир Перевозкин, Анатолий Гырылов гэгшэд булан холболго дээрэ хүдэлдэг. Энэмнай одоол харюусалга ехэтэй ажал даа. Эндэ хурса нюдэн, дүршэл шадабари хэрэгтэй. Гэрэй барилга булан дээрэһээл эхитэй. Булангаа бишыхашье һарюу табибал, бүхы хана хэлтыишэхэ зэргэтэй бшуу. Тиимэһээ эгээл бэрхэ шулуушадтаа энэ ажал даалганабди. Тэдэнэй ажалые мастер, прораб болон бусад олон мэргэжэлтэд наринаар шалгажа байдаг.

Бидэнэр шанарай түлөө бултадаа тэмсэнэбди. Хүн бүхэн бэе бэеынгээ ажалые шалгалсадаг болонхой. Энэ тон һайн хэрэг заншаба гэжэ һанагдана. Хэнэй, ямараар хүдэлжэ байһаниие хажуу тээһээнь харахада эли тодо болоодхидог шуу. Иигэжэ бэе бэедээ зүбшэл заабари үгэлсэн, эбтэй зетэйгээр хүдэлдэг дээрэһээ манай бригадын шулуушад һүүлэй үедэ һайн шанартайгаар барилга хэдэг болоо. Бидэнэр мүнөө 80 бүлэ айлай орохо гэрэй барилга дээрэ хүдэлнэбди. Энэ гэрэйнгээ торхые байгша оной апрелиин 30-да дүүргэхэ даабаритай һэмди. Мүнөө энэ гэрэйнгээ дүрбэдэхи дабхарай барилга дүүргээд, табадахи дабхарыень бодхоожо эхилээбди. Тиигэжэ даабаряа 10 хоногоор уридшалан дүүргэхэ гүйсэд аргатай болобобди.

Дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ бидэнэй хэхэ юумэн ехэ. 80 бүлэ айлай орохо гэрэй барилга дүүргээд, 120 бүлэ айлай орохо, гэрэй барилга эхилхэмнай. Энэ гэр байгша оной декабриин һүүл багаар ашаглалгада үгтэхөөр хараалагдана. Тиимэһээ энэ зундаа шангаханаар хүдэлжэ гараха болонобди. Майн 15-һаа хоёр халаанда хүдэлдэг болохомнай.

Зунай үедэ хоёр халаан соо хүдэлхэдэ ехэ аша үрэтэй юм. Юуб гэхэдэ оньһон техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдана. Барилгашад хүдэлмэриин сагые хүсэдөөр хэрэглэнэ. Ушар иимэһээ ажалай бүтээсэ дээшэлжэ, барилга түргэнөөр, бага гаргашатайгаар хэгдэнэ. тэй мүрысэдэг К. Х моевой бригадын шу зундаа мүн лэ хоёр соо хүдэлдэг юм. Мү бүлэ айлай орохо гэр рилга эхилээ. Энэ гэр торхые август һа дүүргэхээр уялга Бидэнэр мүрысөөнэй бүриин дүн гаргадаг тайбди. Түйлаһан ам улам арьбадхажа, нөөр, һайн шанартай рилга хэхэ гэһэн шу шухала зорилго хүн урда табинабди. Ол рилгашаднай энэ хүс рилгоёо бодото дээр лүүлжэ шадана.

Авиационно заводой тальна барилгын хүдэлмэришэд байгш нэгэдэхи квартал мянган түхэригэй хэхэ даабаряа 365 м хүргэһэн байна. хараад үзэхэдэ, манай гашад тодорхойлхы абаһан уялгаа б бэзэ гэжэ һанагдана.

В. ЧЕРНЫШ
Улаан-Үдын авиац заводой капита барилгын та шулуушадай бриг

КОММУНИЗМ ГЭЭШЭ ДЭЛХЭЙН ЗАЛУУ НАҺАН МҮН

ВЛКСМ-эй XVII съезд дээрэhээ

Коммунизм гээшэ дэлхэйн залуу наhан мүн, тэрэ залуушуул зохёон байгуула» гэhэн поэдэй жэ үгэнүүдые ВЛКСМ-эй съездын делегадуудай залуу хүдэлмэришэд ба тариашадай, эрдэмтэд ба инженернүүдэй, студентнэр ба сурагшадай — комсомолой ... миллион түлөөлэгшэдэй бүхы үгэнүүдтэ ... болгохо дүүрэн үнэн ... аримта бии. КПСС-эй ... хараа шугамда, ... эрэйнгээ захяа зааба... үнэн сэхэ байха, ... hайхан Эхэ оронойнгоо саашадаа hалбаран манда бүхы хүсэ шадалаа ... hаhанай дүлэтэ охиие ... халуун эрмэлзэлтэй ... комсомолой арбан ... дохи съезд эли тодоор ... харуулаа.

Апрелиин 25-да бүхы ... съездын үргэн ехэ ... трибуна болоо «Знание» бүлгэмэй ... ториидо ба Ленинскэ ... тахи М. В. Ломоно... нэрэмжэтэ университет, СССР-эй ВДНХ ба ки... түбэй байшанда, пио... дэй ордондо ба бусад ... алнууд соо социалис ... талтада совет за... ... хабаадалсал... мүн залуушуулай ... орондын хүдэлөө... гол шухала асуу... дые, комсомолой хү... рнин түрүү дүй дүршэ... тадэнэр зүбшэн хэлсээ. Заседаниинуудта партийн ... рэнэй ба ниитын ажал ... лагшад, элитэ эрдэмтэд, культурын хүдэлмэри... шэд, космонавтнууд ха... лсаба.

Коммунизм байгуулха хэ... совет залуушуулай ... hан хубитада үндэр сэг... үгэhэн, ерээдүйн үедэ ... лэгдэхэ зорилгонуудые ... хойлhон. КПСС-эй ЦК-... Генеральна секретарь ... Л. И. Брежневэй хэлэ... үгэ Залуушуулай Бүхэ... на Ленинскэ Коммунис ... ай ажал ябуулгын прог... на документ болоо гэ... үгэ хэлэhэн хүнүүд бүл... нэгэн hанаалтайгаар он... н тэмдэглээ.

Марксистско-ленинскэ ха... бодол бүридүүлэн хүмүү... гэ ба залуушуулые ан... талаар хатуужуулга» ... секциин хүдэлмэридэ ... таран делегадууд хабаа... hан байна.

Теоретическэ hуралсал бо... ажал хоёрой хоорондоо ... шагүй холбоо барисаа... hайhые үгэ хэлэгшэд ... лаа. Хэдэн миллион ... хүбүүд, басагадай хэ... эдэбхитэй ажал, табан ... даалгабаринуудые ... hоонь урид дүүргэхын ... тэмсэлэй манлайда ... эрмэлзэл энээндэ гэр... мүн болоно.

... секциин заседанида ... дагшад — залуу хүдэл... шэд ба мэргэжэлтэд, ... комсомолой хүдэл... лэгшэд ба эрдэмтэд, ... листнууд ба культурын ... ябуулагшад залуушуу... марксистско-ленинскэ ... бодол, совет залуушуу... ангиин үзэл суртал бү... лэн хүмүүжүүлхэ ту... Ленинскэ комсомолой ... дааг үргэн ехэ хүдэлмэ... анхаралтайгаар шэн... hэн байна.

Залуушуулые ажалда ду... гаар хүмүүжүүлгэ. ... комсомол ба социалис мүры... гэhэн секци Союзуу... байшангай Колонно зал ... хүдэлөө. Тэрэнэй хүдэл... дэ транспортна барил... министр Е. Ф. Кожевни... хабаадалсаа.

Промышленностиин, ба... ын, транспортын пред... ятинуудта, худалдаа най... маанда ба ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгада, колхоз, совхозуудта комсомолшуудай хэдэг шэн габьяата ажал, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ залуушуулай эдэбхитэйгээр хабаадалсалга — Ленинэй захяануудта, коммунис партиин хэрэгтэ комсомолшуудай үнэн сэхэ байhанай толотомо гэршэ мүн гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Г. П. Елисеев хэлээ.

Залуу хүнэй бүридэн хүмүүжэхэ, батажаха хэрэгтэ ажалай туйлай ехэ удха шанартай байhан тухай, залуушуулые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэдэнь Коммунис партиин комсомолдо ямар ехэ үүргэ олгодог тухай съездын делегадууд, айлшад хэлэhэн байна.

«Эрдэм-техникын дэбжэлтэ ба залуушуул» гэhэн секциин хүдэлмэрие залуу эрдэмтэд ба мэргэжэлтэдэй ВЛКСМ-эй ЦК-гай Соведэй түрүүлэгшэ, техническэ эрдэмэй доктор, профессор Г. А. Месяц хүтэлбэрилбэ.

Ороной үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтэ, эрдэм-техникын мүнөөнэй дэбжэлтэдэ комсомолшууд ба залуушуулай дүүргэдэг үүргэ ба эзэлдэг hуури тайбарилан харуулhан элидхэлнүүдые сугларагшадай анхаралда делегадууд табиhан байна.

«Залуушуул ба хүдөө ажахын үйлэдбэрие аша үрэ ехэтэй болголго, тэрэниие тусхай мэргэжэлтэй болголго, хамтадхан томодхолго» гэhэн секциин заседание ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь В. С. Ярошовец нээгээ.

Партиин хэлбэришэгүй, эрдэм ухаанда үндэhэлhэн аграрна политикые комсомол, совет залуушуул өөhэдынгөө ажал ябуулгын дайшалхы программа гэжэ тоолодог гээд хүдөөгэй залуу ажалшад мэдүүлээ. Ороной партийна, хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэй, эрдэмтэдтэй, газар тариалангай ба фермэнүүдэй алдаршаhан мастернуудтай хамта ВЛКСМ-эй XVII съездын делегадууд секционно заседани дээрээ хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ залуушуулай хабаадалсаха гол хараа шэглэлнүүдые тодорхойлоо. Энэ хадаа гектар бүриин ургасые дээшэлүүлхын ба газар тариалангаа болбосон hайнаар эрхилхын түлөө тэмсэл, залуушуулай техническэ мэргэжэл шудалхын түлөө олониитын хүдэлөө дэлгэрүүлгэ, «Мал ажал — комсомолой габшагайгаар ажаллаха хэрэг» гэhэн уряа доро дэлгэрhэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсалга, газар тариаланда хими, мелиораци хэрэглэхэ, үргэлжэдэнь оньhожоруулха хэрэгые шефтээ абалгые бэхижүүлгэ мүн болоно.

КМЗ-6 түхэлэй нэрлэмэл тракторнуудай паспортнууд оронойнмай 17 эрхим механизатор-басагадта баяр ёhололой оршон байдалда барюулагдаа. Эдэ тракторнуудые Южна машина бүтээлгын заводой залуушуул алмаhан түүхэй эдээрээ бүтээhэн байха юм. Эдэ тракторнуудые дүшөөд онуудай новатор, Социалис Ажалай Герой Дарья Гармаш барюулаа.

Секциин заседаниинуудта КПСС-эй ЦК-гай хүдөө ажахын таhагые даагшын орлогшонор И. К. Капустян, Н. П. Руденко, ВАСХНИЛ-ай президент П. П. Лобанов хабаадалсаа.

«Комсомол ба соёл культура. Залуушуулые hайн hайханда дуратайгаар хүмүүжүүлгэ» гэhэн секцидэ хабаадагшад залуушуулай оюун сэдьхэлэй хүгжэлтэ тухай, искусство ба литературын баялигуудта тэрэниие хамжуулха тухай саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргадагайнь түлөө Коммунис партида, Совет правительствада баяр баясхалан хүргөө. Съездын делегадуудтай хамта энэ заседанида мэдээжэ кинематографистнууд, уран зохёолшод, композиторнууд хабаадалсаа.

Энэ секциин заседание ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Молодая гвардия» гэжэ хэблэлэй директор В. Н. Ганичев нээгээ.

Секциин хүдэлмэридэ КПСС-й ЦК-гай соёл культурын таhагые даагшын нэгэдэхи орлогшо З. П. Туманова, ВЦСПС-эй секретарь Л. А. Землянникова хабаадалсаhан байна.

«Залуушуулые коммунис ёhо заншалаар, ёhо гуримаар хүмүүжүүлгэ. Залуушуулые эрхэнүүдые мэдэн сахидаг байхаар хүмүүжүүлгэ» — «Комсомольская правда» газетын ахамад редактор Л. К. Корнешовой түрүүлэлгэ доро хүдэлhэн секци иимэ нэрэтэй байба.

Коммунизм байгуулагшалай сахиха заншалай гол ёhонуудые хэдэн миллион залуу эрхэтэдэй ажабайдалайнь хараа зам болгохо, тэдэнэй өөhэдынь сахиха гурим, журамайнь нормо болгохо гээшэ комсомолой үмэнэ партиин табиhан зорилго мүн.

Комсомолшууд ба залуушуулай дунда спортивна, оборонно-ниитэ хүдэлмэрие улам саашадань hайжаруулха зорилгонууд «Залуушуулые шамбай солбоноор ба сэрэгэй-патриотическа талаар хүмүүжүүлгэ. Комсомол ба Совет зэбсэгтэ Хүсэнүүд» гэhэн секцидэ зүбшэн хэлсэгдээ. Тэрэнэй хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гай захиргаанай органуудай таhагые даагшын орлогшо В. И. Другов, Советскэ Союзай Маршал, «Зарница» гэжэ бүхэсоюзна сэрэгэй-спортивна нааданай командалагша, Советскэ Союзай Герой И. Х. Баграмян, сэрэгэй бусад элитэ начальнигууд, дайнай ба ажалай ветерануд, спортивна организацинуудай түлөөлэгшэд хабаадалсаа.

Һайнаар, эрхим hайнаар hураха гээшэ hургуулиинхидай патриотическа гол шухала уялга мүн. Үхибүүдтэ энэ уялгые хайшан гээд хүмүүжүүлхэ, ажалые хүндэлдэг дадалтай болгохо, хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно тариашадай зэргэнүүдтэ орохо эрмэлзэлтэй болгохо тухай «Комсомол, пионернүүдэй организаци ба hургуули» гэhэн секцидэ хөөрэлдөөн болоо.

Залуу үетэниие коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партиин дайшалхы резерв, үнэн сэхэ туhалагша байhан комсомолой үүргэ үнгэрhэн дүрбэн жэлэй турша соо улам саашадаа дээшэлээ гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь З. Г. Новожилова хэлээ. ВЛКСМ-эй XVI съездын hүүлээр комсомолой ба пионерэй организацинууд hурагшадай гүнзэгы, бата эрдэм hургуулитай болохын түлөө тэмсэлдэ партида, hургуулинуудай багшанарай коллективүүдтэ бүри эдэбхитэйгээр туhалдаг болоо.

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй ёhоор ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлхэ гол асуудалнуудые делегадууд зүбшэн хэлсээ.

«Комсомол ба совет залуу мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэ» — Ленинскэ хаданудтахи МГУ-гай союзай байшан соо болоhон секци иимэ нэрэтэй байба. Тэрэнэй хүдэлмэрие ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь В. А. Житенев хүтэлбэрилөө.

Залуу мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хэрэгтэ комсомолой хабаадалсаха асуудалнуудые үгэ хэлэгшэд зүбшэн хэлсээ. Энэ талаар комсомолой организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые халан абалсаа. Арадай ажахыда хүдэлхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ гээшэ комсомолой гол зорилгонуудай нэгэниинь мүн гэжэ тэдэнэр тэмдэглээ. Энэ зорилгые дүүргэхэдээ, комсомол ажал ябуулгаяа гүрэнэй болон ниитын бусад организацинуудтай таараалдуулха ёhотой.

Комсомол ба залуушуулда техническэ мэргэжэл олгохо hуралсал» гэhэн секциин хүдэлмэри ВЛКСМ-эй ЦК-гай бюрогой гэшүүн, Украинын ЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь А. Н. Гиренкын түрүүлэлгэ доро Союзуудай байшангай Октябрьска зал соо болоо.

Секциин хүдэлмэридэ техническэ мэргэжэлэй hуралсалай талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ А. А. Булгаков хабаадалсаhан байна.

«ВЛКСМ-эй уласхоорондын ажал ябуулга. Совет залуушуулые интернациональна ёhоор хүмүүжүүлгэ» гэжэ секциин заседание ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Б. К. Пуго нээбэ.

Бүхы совет арад шэнги, комсомол манай орон дотор коммунизм байгуулгада бүхы хүсэ шадалаа зорюулха зуураа, залуушуулай интернациональна аха дүүгэй хани барисаае бэхижүүлхэ гээшэ амин шухала хэрэгнай гэжэ тоолоно.

Комсомолой үнэхөөрөөл үндэhэ hуури гэжэ тоологлодог комсомолой эхин организаци бүхэнэй хүдэлмэриин хэмжээе XVII съездын hүүлээр хайшан гээд дээшэлүүлхэ тухай «Комсомолой организацинуудые бэхижүүлгэ. Кадрнууд ба эдэбхитэдые бэлдэлгэ, хүмүүжүүлгэ» гэhэн секцидэ хөөрэлдөөн болоо. Энэ заседание нээхэ зуураа, ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пастухов нигэжэ онсолон тэмдэглээ. Комсомолой үмэнэ табигдажа байгаа зорилгонууд союз доторой бүхы хүдэлмэрие шангадхаха, комсомолой хүдэлмэриин түхэл янза ба арга методуудые hайжаруулха, хүбүүд, басагадай эдэбхи үүсхэл, эрхим hайн журам хүгжөөхэ гэhэн эрилтэ табина. Залуушуулай ниитэ-политическэ ба ажалай эдэбхи хэшээл — комсомолой ба партиин даалгаhан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгын эшэ үндэhэн мүн.

Зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалнуудаар секцинүүд дурадхалнуудые баталан абаа.

Секцинүүдэй заседаниинууд дээрэ хилын саанаhаа ерэhэн залуушуулай делегацинуудые хүтэлбэрилэгшэд — съездын айлшад үгэ хэлээ. Советскэ Союз дотор hураха ба хүдэлхын тулада, амархын ба спорт эрхилхын тулада эрхим hайн эрхэ байдал залуушуулда байгуулагданхай гэжэ тэдэнэр тэмдэглээ. Совет ороной ажабайдалда комсомолой дүүргэдэг ехэ үүргэ тухай хэлээ. Хилын саанаhаа ерэhэн айлшад залуушуулай уласхоорондын хүдэлөөндэ эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаа холбоондо ВЛКСМ-эй дүүргэдэг үүргые үндэрөөр сэгнээ.

Секцинүүдэй хүдэлмэриин hүүлээр ВЛКСМ-эй XVII съездын делегадууд, мүн айлшад партиин болон комсомолой ветерануудтай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнай баатарнуудтай, промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүлтэй, совет элитэ эрдэмтэдтэй, литература ба искусствын ажал ябуулагшадтай, спортсменүүдтэй уулзаhан байна.

(ТАСС).

МОСКОВСКО областной комсомолой конференци СССР-эй Верховно Соведэй депутат, ВЛКСМ-эй ЦК-гай гэшүүн — коммунистка Антонина Антиповае ВЛКСМ-эй XVII съездын делегадаар hунгаhан байгаа.

Сольнечногорско районой Братцевска шубуунай фабрикын — ажалай үндэр соёл культурын ба эмхидхэлэй предприятиин оператор Тоня Антипова hайнаар хүдэлдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шубуушан, СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. Антипова.

ТАСС-ай фотохронико.

ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН, БАТА ЭМХИДЭЛЭЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

(Түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта).

Моссоведэй депутат. Москвадахи Пётр Алексеевэй нэрэмжэтэ нарин сэмбын фабрикын нэхэгшэ В. Г. Лебедева үгэ хэлэбэ. Москва хотын Ленинградска hунгуулиин округhоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорные нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, албa хаагшад ехэ эдэбхитэйгээр дэбжүүлээ. Москвадахи Серго Орджоникидзиин нэрэмжэтэ авиационно институдай, С. Я. Жугай нэрэмжэтэ «Гидропроект» институдай, Войковой нэрэмжэтэ шэрэм шудхалгын заводой коллективүүд Н. В. Подгорный кандидатурые нэгэн hаналтайгаар дэмжэhэн байна.

Москва хотын **Ленинградска** hунгуулиин округhоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар **Николай Викторович Подгорные** дэбжүүлжэ, энэ округhоо hунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхэ гүйлтатайгаар тэрээндэ хандахые түс округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн hаналтайгаар тогтообо.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй hунгалта үнгэргэхэ Калининска hунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн болоо.

Калининска hунгуулиин округhоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Николай Викторович Подгорные**, ГПЗ-1-нэй слесарьнүүдэй бригадир, КПСС-эй Центральна Комитедэй гэшүүн, Социалис Ажалай Герой **Алексей Васильевич Викторовые** дэбжүүлжэ, түс округhоо hунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхэ гүйлтатайгаар эдэнэртэ хандахые зүблөөндэ хабаадагшад тогтооhон байна.

Москва хотын Свердловско hунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн болобо.

Москвадахи Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ театрай партийна бюрогой секретарь, артист Б. Н. Никифоров зүблөө нээхэдээ, Московско Городской hунгуулиин округhоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Алексей Николаевич Косыгин дэбжүүлэгдээ гэжэ тэмдэглэбэ.

Алексей Николаевич Косыгин Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша гэжэ бидэ hайн мэдэдэгбди гээд тэрэ хэлэбэ. Партийна ба гүрэнэй хүдэлмэриин түшаалнуудта ажаллахадаа, тэрэ хүсэ шадалаа, дүй дүршэлөө, эрдэм мэдэрэлээ коммунис байгуулалтын хэрэгтэ, марксизм-ленинизмын агууехэ суртал hургаалда сүм зорюулдаг юм.

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ театрай артистка, РСФСР-эй арадай артистка, партийнабэшэ Елена Алексеевна Фадеевае Свердловско hунгуулиин округhоо Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлhэн байна.

Московско Городской hунгуулиин оругhоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Алексей Николаевич Косыгиниие, Свердловско** hунгуулиин оругhоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар РСФСР-эй арадай артистка **Елена Алексеевна Фадеевае** дэбжүүлжэ, түс округуудhаа hунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхэ гүйлтатайгаар зүблөөндэ хабаадагшад эдэнэртэ хандахые тогтоогоо.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведые hунгаха Кировскэ hунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи зүблөөн Ленинградта болоо.

— «Кировскэ завод» гэжэ нэгэдэлэй, Ждановай нэрэмжэтэ судна бүтээлгын заводой, Ленинградтахи далайн худалдаа наймаанай портын коллективүүд hунгалтын урда тээхи суглаануудые дээрэ Ленинград хотын Кировскэ hунгуулиин округhоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Коммунис партиин, Совет гүрэнэй мэдээжэ ажал ябуулагша, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Михаил Андреевич Сусловые нэгэ hаналтайгаар нэрлэн дурадхаhан байна. Михаил Андреевич — оронойнгоо гүрэнэй засагай дээдэ зургаанда ленинградайхидай эльгээhэн эрхим түлөөлэгшэ гээд бултадаа hайн мэдэнэбди. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар М. А. Сусловые дэбжүүлхэ тухай hунгалтын урда тээхи суглаанай шиидхэбэри дэмжэхые дурадханаб, — гэжэ «Кировский завод» гэжэ нэгэдэлэй слесарьнүүдэй бригадын хүтэлбэрилэгшэ, Социалис Ажалай Герой К. В. Говорушин хэлэбэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд: Ждановай нэрэмжэтэ судна бүтээлгын заводой партийна комитедэй секретарь А. Ф. Дубов, Ленинградтахи далайн худалдаа наймаанай портын начальник Б. П. Трунов гэгшэд М. А. Сусловай кандидатурые hайшаан дэмжээ.

Һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар **Михаил Андреевич Сусловай** дэбжүүлэгдэhые нэгэ hаналтайгаар дэмжэhэн шиидхэбэри баталан абаад, Ленинград хотын **Кировскэ** hунгуулиин округhоо Союзай Соведэй депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гүйба.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведые hунгаха Чкаловска hунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн Свердловскын «Уралхиммаш» гэжэ заводой соёлой ордондо болоо.

Ураалай **химическэ** машина бүтээдэг заводой парткомой секретарь Б. Д. Бадич нигэжэ хэлэбэ:

— «Уралхиммашайхид» Союзай Соведэй депутадта кандидадаар Коммунис партиин, Совет гүрэнэй мэдээжэ ажал ябуулагша, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Андрей Павлович Кириленкые нэгэ hаналтайгаар дэбжүүлhэн байна. Андрей Павлович, урдынхидаал адляар, СССР-эй Верховно Соведтэ ураалайхидай эрхим түлөөлэгшэнь байха гээд этигэнэбди. Энэ кандидадаа дэмжэхэ, СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхые заводой коллективэй үмэнэhөө уряалнаб.

Союзай Соведые hунгаха Свердловск хотын **Чкаловска** hунгуулиин округhоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар **Андрей Павлович Кириленкые** дэбжүүлхэ гэhэн «Уралхиммаш» заводой, Верх-Исетскэ металлургическа заводой коллективүүдэй дурадхалые дэмжэхэ, энэ округhоо hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень тэрээниие гүйха гэhэн тогтоол бүгэдын дүүгаар баталагдаа.

Депутадуудта кандидадуудай этигэмжэтэ нюурнууд hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөнүүд дээрэ hунгагдаа. hунгагшадта хандаhан бэшэгүүд хаа хаанагүй баталагдан абтаа.

УЛААН-БААТАР

МНР-эй профсоюзуудай уряа

ТАСС

Буу зэбсэгүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн неделиин үнгэргэгдэжэ байhантай дашарамдуулан, Монголой Профсоюзуудай Центральна Совет эндэ мэдүүлгэ тунхаглуулаа. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха асуудал мүнөө үеын гол шухала, хойшолуулагдашагүй зорилго болоно гээд тэрээн доторнь хэлэгдэнэ, Советскэ Союзай бэ бусад социалис оронуудай гадаадын политическэ эдэбхитэй ажал ябуулгын, дэлхэйн түрүү үзэлтэ хүсэнүүдэй оролдолгын ашаар шахардуу байдал hуларжа, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэ хороогдожо байна гэжэ мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

КАТМАНДУ

ЭКОНОМИЧЕСКА ТУҺАЛАМЖЫН ШАТАНУУД

ТАСС

СССР-эй зүгhөө Непалай королевствэдэ экономическа, техническэ туhа хүргэхэ тухай түрүүшын хэлсээндэ гар табигдаhаар 15 жэл үнгэрбэ. Энэ хугасаа соо Советскэ Союзай ба Непалай хоорондохи харилсаа холбоон, хани барисаан улам бэхижэhэн байна.

Непалай хэдэ хэдэн барилгануудые хэхэдэнь Советскэ Союз техническэ туhаламжа үзүүлхэhээ гадна, өөhэдын кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэнь ехэ үүргэ дүүргэнэ. Непалай олонхи мэргэжэлтэд Советскэ Союзай дээдэ hургуули дүүргээ.

СССР-эй туhаламжаар баригдаhан гидроэлектростанци, саахарай завод, сигаретын фабрика болон промышленна бусад предприятинууд Непалай гүрэнэй экономикын үндэhэ hуури байгуулжа, Ази түбидэхи энэ ороной хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ ехээр нүлөөлhэн байха юм.

Непалай Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ, оборонын ба королевскэ ороной хэрэгүүдые эрхилдэг министр Нагендра Прасад ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис оронтой иимэ үрэ ехэтэй харилсаа холбоотой болоhондоо сэдьхэлээ хананги байhан тухайдаа мэдүүлбэ.

НЬЮ-ЙОРК

Юрэнхы хөөрэлдөөн дүүрэбэ

ТАСС.

Түүхэй эдүүдэй ба экономическа хүгжэлтын асуудалнуудта зорюулагдан зарлагдаhан ООН-ой Генеральна Ассамблейн тусхай VI сесси дээрэхи юрэнхы хөөрэлдөөн дүүрэбэ. Хүгжэжэ байгаа гүрэнүүдые капиталис оронуудай мүлжэдэг ёhо гурим хуушараа гэжэ ООН-ой гэшүүн гүрэнүүдэй олонхид тоолоно гээд эндэ болоhон хөөрэлдөөнүүдэй үедэ тэмдэглэгдээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын хэлэhэн үгэ сессидэ хабаадагшадай анхарал ехээр татаhан байна. Тодорхойлон хэлэбэл, бүхы гүрэнүүдэй социально-экономическа хүгжэлтэдэ нүлөөлхын, али алиндань ашагтай туhатай харилсаа холбоо тогтоохын тула социалис хани нэгэдэлтэ оронууд ехэ оролдолго гаргана гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Мүнөө уласхоорондын шахардуу байдал hуларжа, оронуудай хоорондохи экономическа харилсаан hайжаржа байна гэжэ ораторнууд тэмдэглээ.

ПХЕНЬЯН

Паньмыньчжондо уулзалга болобо

ТАСС

Ороной хойто ба урда талые залан хүтэлбэрилдэг комитедэй түрүүлэгшэнэрэй орлогшонорой ээлжээтэ уулзалга Паньмыньчжондо болобо. Корейн политическэ асуудалнуудые гуримшуулан шиидхэхэ энэ органой хүдэлмэрие hайжаруулха асуудалнуудые уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэhэн байна.

КАИР

АРЕ-гэй генеральна прокуророй мэдээсэл

ТАСС

Египедэй Араб Республикын генеральна прокуророй мэдээсэл эндэ тунхаглагдаба. «Апрелиин 18-да Каиртахи сэрэгэй-техническэ колледждэ добтолhон ушар президент А. Сададые барижа тушаахаар хараалhан сэрэгэй урбалта хэхэ hэдэлгын түрүүшын шата болохо гэжэ түсэблэгдэhэн байгаа ха гэжэ энээн дотор хэлэгдэнэ. Добтолгодо хабаадагшад колледжиие булимтаран эзэмдээд, удаань АСС-эй ЦК-гай ба АРЕ-гэй Арадай суглаанай хамтын заседани дээрэ президентын үгэ хэлэхэ ёhотой байhан Араб Социалис Союзай штаб-гэр тээшэ дабшаха зорилготой байгаа.

«Сэрэгэй урбалта хэхэ hэдэлгэнь түрүүшынгээ шатада буруу hурэhэн байна» гэжэ мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

Эзэрхэг түримхэйшүүлые буруушааба

ТАСС

Апрелиин 12-ой hүни Ливанай хэдэ хэдэн hуурин тосхонуудта зэрлиг мүүхайгаар добтолhон Израилиин эзэрхэг түримхэй ээлжээтэ аашанууд тушаа Ливанай гомдолые ООН-ой Аюулгүйн Совет хаража үзэбэ. Ливанай газар дайдын бүтэн бүрин бэеэ даанхай байлгые Израилиин эбдэhыень буруушааhан тогтоол hайшаагдаа.

ОЛОНОЙ ХАБААДАХА ХЭРЭГ

Соёлой болон түүхын памятнигуудые хамгаалха Бүхэроссин бүлгэмэй Буряадай отделениин хоёрдохи пленум hаяхан болоо. Пленум дээрэ 1973 ондо памятнигуудые хамгаалха талаар республикын бүлгэмэй хэhэн хүдэлмэриин дүн хаража үзэгдэhэн байна. Удаань үнгэрhэн жэлдэ Бүхэроссин бүлгэмэй соносхоhон харалгын дүнгөөр совет общетвын памятнигуудые хамгаалха, hайнаар байлгаха, олоной дунда ойлгуулан тайлбарилха ба ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэниие хэрэглэхэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаhанайнь түлөө манай республикын хэдэн эхин эмхинүүд РСФСР-эй Культурын министерствын, Соёлой ба түүхэтэ памятнигуудые хамгаалха Бүхэроссин бүлгэмэй дурасхаалай значогуудаар, нэгэдэхи, хоёрдохи шатын дипломуудаар шагнаба. Эдэнэй дунда «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүд, ВЛКСМ-эй обком, ВЛКСМ-эй Кабанскын, Хэжэнгын, Загарайн, Улаан-Үдын Октябрьска, Железнодорожно райкомууд, хизаар ороноо шэнжэлгын Хангаловай нэрэмжэтэ музей, Улаан-Үдэ хотын 52-дохи дунда hургуулиин музей болон бусад нэгэдэхи, хоёрдохи шатын дипломуудаар шагнагдаа.

Үнгэрhэн жэлдэ республикын отделени болон аймагуудай эмхинүүд түүхэтэ памятнигуудые бэдэржэ олохо талаар горитойхон хүдэлмэри ябуулhан байна. Мүнөө республика дотор мянганhаа дээшэ памятнигууд олдонхой. Тэдэнэй олонхидынь гүрэнэй удха шанартай түүхэтэ болон культурын угай баялиг болоно. Аймагуудай эхин эмхинүүд нютаг нугадаа олдоhон хуушанай памятнигуудые бэдэржэ олохо хэрэгтэ hургуулиин hурагшад, эдэбхитэдые олоорнь хабаадуулжа шадаа. Тиин «Хэншье мартагдаагүй, юуншье мартагдаагүй» гэhэн уряа доро хоёр мянгаhаа дээшэ эдэбхитэд бэдэрэлгын хүдэлмэридэ хабаадалсаhан байгаа. Гансахан үнгэрhэн жэлдэ граждан дайнай жэлнүүдтэ хабаатай 15 памятник, тэрэ тоодо партизанууд болон улаан гвардеецүүдэй 11 хүшөө, дурасхаалай тэмдэг хадуулха дүрбэн гэр тодоруулагдаhан байха юм.

Байгша ондо Баргажанай, Прибайкалиин, Хурамхаанай, Бэшүүрэй, Зэдын, Сэлэнгын аймагуудта бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэжэ, олдоhон соёлой, түүхэтэ памятнигуудта тусгаар паспорт үгтэхэ, шэнжэлэгдэхээр хараалагдана.

Ерэхэ жэлдэ фашис Германиие илаhаар 30 жэл, ородой түрүүшын революциин 70 жэлэй ой, Сенадай талмай дээрэ декабрьда болоhон восстаниин 150 жэл тэмдэглэгдэхэ болонхой. Эдэ үдэрнүүдые тэмдэглэхээр бэлдэжэ эхилhэн Буряадай отделени Улаан-Үдэ хотодо, Сэлэнгын, Загарайн, Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй, Хориин, Прибайкалиин, Хэжэнгын, Хурамхаанай, Хяагтын аймагуудта хамта дээрэнь 15 памятник, тэрэ тоодо Дээдэ-Үдэдэ саазалуулагдаhан дүрбэн социал-демокрадуудай памятник hэльбэн заhабарилхаар эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа эхилэнхэй.

Декабристнуудай восстаниин 150 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй үедэ Ново-Селенгинскдэ Н. Бестужев, И. Торсоной, Баргажанда М. Кюхельбекерэй, Батурино тосхондо И. Шимковой хүүр дээрэхи памятнигууд hэльбэн заhабарилагдаха байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ДЕЛИ

Хани ёhоной албанай хэрэгээр

ТАСС

Бирмын Союз гэдэг Социалис Республикын президент У Не Вин Индиин премьер-министр Индира Гандиин уряалаар, хани ёhоной албанай хэрэгээр эндэ ерэбэ. Хоёр ороной хоорондохи харилсаанай асуудалнуудые, мүн уласхоорондын байдалай хэдэ хэдэн асуудалнуудые У Не Вин Индиин хүтэлбэрилэгшэдтэй зүбшэн хэлсэхэ байна.

ВЕНЭ

Эдэбхитэйгээр хабаадана

ТАСС

Эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ хабаадагшадай уласхоорондын федераци зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряахын тула үнгэргэгдэжэ байгаа бүхэдэлхэйн неделидэ эдэбхитэйгээр хабаадана гээд эндэ тунхаглагдаhан федерациин мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Энэ федерацида хабаатай национальна нэгэдэлнүүд неделиин үеэр митингнүүдые эмхидхэжэ, плакадуудые гаргажа, суглаануудые үнгэргэжэ, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряахын түлөө тэмсэлээ үргэдхэхэ уряатай листовконуудые тараажа байна.

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн недели зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха асуудал зүбшэлхэ бүхэдэлхэйн конференци дары зарлалгын шухала хүбинь болоно.

ВАШИНГТОН

ХАРИЛСААГАА ҺАЙЖАРУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Американ конгрессэй Түлөөлэгшэдэй палатын бүлэг гэшүүд тогтоолой проект зохёон табихадаа, Холбоото Штадуудай ба Кубын хоорондохи харилсаае hайжаруулха хэмжээнүүдые дурадхана. Тодорхойлон хэлэбэл, Кубатай худалдаа наймаа хэлгые хориhон шиидхэбэриие болюулха, Кубатай худалдаа хэдэг оронуудта американ эд бараа худалдалга хорихо ябадалые болюулха эрилтэ тогтоолой авторнууд табина.

Бусад оронуудтай Кубын холбоо барисаае таhалха гэhэн американ политика буруу hурээ гэжэ конгрессменүүд хэблэлдэ хэhэн мэдүүлгэдээ тэмдэглээ.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ:

Уран зохёол шэнжэлэгшэдэй суглаан.

Залуушуул тухай.

Шог ёгто долгин.

ТОЛИ

ЗОЛТОЙХОН ХАҺАМНИ, ХААНАБШИ?

СТУДЕНТ ябаһан үе сагаа һанахада, ехэл һонин байдаг. Зачётко-дэбтэр соогоо һайн сэгнэлтэ бэшүүлжэ шадаал һаа, шалгалта дээрээ «удовл.» (дунда) гэһэн гү, али зол буруутажа, «неуд.» (муу) гэһэн сэгнэлтэ абашоогүйл һаа, ондоо юун хэрэгтэйб? Имагтал өөрынгөө түлөө харюусаад лэ ябахаш даа.

Студент гэһэн үгэдэ үлэн гэһэн элирхэйлэгшэ удаан саг соо бүхөөр наалдаад ябаа.

— Үлэн хооһон ябаһан студент хаһамнай, — гэжэ сагаан толгойтой хүнүүдэй нюдөөэ анин байжа дурсахыень дуулаа ёһотойт.

Зээлеэр абаһан гурбан
солхообоо
Зэндэмэни мэтээр гамнажа
һуунгүй,
Үйлөө харлаг — кинодо
ошохом,
Үйлөөрөө һүүлдэнь болоно
аабзаб...

Иигэжэ дуулалдажа ябаһан миниишье үетэн мүнөө наһажаал зон болошобо хэбэртэй.

ХАРИН МҮНӨӨНЭЙ СТУДЕНТ гэдэһээ үлдэжэ ябахаяа болинхой юм aaб даа. Урданайхнда орходоо саг гээшэмнай сасуулашагүй һайн болонги. Студентнэрэй түрэлхид бултадаа баян байдалтайнууд. Хубсаһанай һайниие үмдөөд лэ, эдеэнэй шэмэтэйе эдеэд лэ ябахадаа, мүнөөнэй студентнэр жаргалдаа дашуургшоо гэжэ гэмэр-гутар гэлдэдэгбди. Үнэхөөрөөшье, эхэ эсэгынгээ найдалые мэхэлээд, үгэһэн мүнгыень үрижэрхёод, үшөө дахин зуугаадые ябуулагты гэжэ эрижэ байдаг хүбүүдшье ушардаг aaб даа. Студентнэр булта тиимэ гэжэ баталнагүйбди. Тиигэхэ болоо һаа, Улаан-Үдын дээдэ дүрбэн, тусхай дунда хори гаран һургуулинуудта һуража байгшадые хардаһан болохобди.

Зүгөөр түрүүшын жэлнүүдтэ сагаа зүбөөр хэрэглэжэ шадангүй, заримашуул үйлсэ хэмжэжэ ябахаяа һанадаг хэбэртэй агша.

Гэбэшье студентнэртэ ондоо хэхэ юумэн үгы гэжэ үнэхөөрөө һанадаг хүнүүд тон ехээр эндүүрдэг.

— Ерээдүйн мэргэжэлтэн болохоёо ябаа хадаа ээм дээрэхи «торхохон» соогоо юу хээхэниие багтааха дуран хүрэнэл даа. Тиигээд лэ амаралтынишье үдэр һуугдана, — гэжэ хүдөө ажахын институтда инженер-механик болохоор һуража байһан Б. Дамбаев хөөрэнэ. Тэрэл институтдай агрономическа факультедтэ һурадаг М. Цырендоржиева иигэжэ хэлэнэ:

— Би кинодошье үсөөн ошодогби. Тэгэд сагни хаанашье хүрэнэгүй...

Басаганай хэлээшые шалгаад үзэхэдэ, хүдөө ажахын институтдай һуралсалай программа нилээн ехэ гээшэ ха гэжэ һанагдана. 4,5—5 жэл соо студент юрэнхы болон ниитэ эрдэм шудалхаһаа гадна, хожомоо өөрынь ажалда хабаатай болохо олон тоото юумэ үзэдэг байна. Тиимэһээ жиир лэ үдэр соо гурба-дүрбэн лекци шагнана, практическа хэшээл хэнэ. Нэгэ лекци гү, али практическа нэгэ хэшээл хадаа хоёр-хоёр частай юм. Тиимэһээ:

— Мүнөөдэр дүрбэн паартайбди, — гэжэ студентнэрэй хэлэхые дуулаал һаа, 8 час соо лекци шагнаха юм ха гэжэ ойлгохот. Лекциин һүүлээр семинарска, практическа хэшээлнүүдтэ бэлдэхэ, тэрэнэй тула библиотекэдэ ошохош. Спортын алибаа секцидэ, уран һайханай бүлгэмэй хүдэлмэридэ хабаададаг һаа яалтайб? Өөрынгөө спортивна гү, али бусад бэлигээ хүгжөөхэ дуратай һаа, тэрээндэшье үрдихэ хэрэгтэй. Зүб лэ даа, манай үе сагта өөрынгөө мэргэжэлһээ ондоо нэгэ юумээр һонирхохо гээшэ хэндэшье хэрэгтэй. Хүдөө ажахын институтда «Ая ганга» гэжэ студенческэ театр олон жэлдэ хүдэлжэ байна. Студентнэрэй хүсөөр олон зүжэгшье табигдаа.

Үгышье һаа. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтдта «Байгалай долгинууд» гэжэ дуу, хатарай ансамбль олондо мэдээжэ болонхой.

Юрэдөө, студенческэ театрта, ансамбльда ябадаг байһан хүбүүд, басагад институт дүүргэжэ гарахадаа, 4—5 жэл соо сээжэ соонь дүлэ бадаржа ябаһан галхан удаан һүнэдэггүй. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, һуража ябахадаа залитай, эдэбхитэй байһан нүхэд саашанхи ажабайдалдаашье тиимэл зандаа үлэдэг.

ЭНЭЭН ДЭЭРЭҺЭЭ УЛАМЖАЛХАДА, бэрхэ мэргэжэлтэн болохын тула эрхимээр эрдэм шудалха шухала. Хожомоо дээдэ һургуулитай мэргэжэлтэн болоһон хойноо хамараа хараад ябаха бэшэш, ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадаха хэрэгтэй байха. Илангаяа хүдөө нютагта хүдэлхөөр эльгээгдэһэн мэргэжэлтэд ниитын ажабайдалһаа хажуу тээ байжа шадахагүй. Тэрээнгүйгөөр зон соо хүдэлхэ гээшэ бэрхэтэй бшуу.

Тиимэһээ дээдэ һургуулида һуража байха үедөө алишье тээшээ бэлэдхэлтэй хүн болохо гэжэ оролдоһон хүн хожомоо шүүжэ гарадаг гэжэ олон тоото жэшээнүүд гэршэлхэ байна. Хэрбээ номоо үзөөд лэ, хаа-яахан кинодо ошоод лэ, дүрбэ-табан жэлэй туршада ондоо юушье хээгүй үнгэрөө һаа:

— Золтой студент хаһамни, хаанабши? — гэжэ дурдахашье юумэн үлэхэгүй бэшэ аал?

ДЭЭДЭ ҺУРГУУЛИДА ҺУРАЖА байһан жэлнүүдээ бэедээ туһатайгаар үнгэргэхэ арга боломжо яашаха һэм. Студентнэрэй научна бүлгэмые абаад үзээ. Гансахан пединститудай студенческэ научна бүлгэмэй хүдэлмэридэ хэдэн зуугаад студент хабаадажа, жэлһээ жэлдэ элдэб асуудалаар шэнжэлгэ хэдэг, тусхай конференци дээрэ уншадаг. БГПИ-гэй түүхэ ба хэлэ бэшэгэй буряад таһагые дүүргэхэеэ байһан Г. Базаржапова буряад литературын асуудалаар шэнжэлгэнүүдые хэдэг. Тэрэл факультедэй IV курсын студентка Д. Цыбенова буряад драмын театрай хүгжэлтын асуудал шэнжэлдэг.

Гадна өөрынгөө юрэнхы эрдэмые дээшэлүүлхэ тон шухала бэшэ гү? Улаан-Үдэдэмнай субботын, амаралтын үдэшэнүүдые һонёор үнгэргэхэ газарнууд олон. Ресторан орожо, архидаха тухай би хэлэнэгүйб. Оперо, хүгжэм шагнажа, балет, драматическа зүжэг хаража, ухаан бодолоо тэдхэ[illegible] даа, хүн гээшэ ургаха жэшээтэй.

Юрэдөө, дээдэ эрдэмэй мэргэжэлтэн болохомни гэжэ хүсөө хадаа һуралсалаа хүндэшөөнгүй, орьёл өөдэ зүдхэжэл ябаһан дүү нүхэдөө би һайшааха байнаб.

Ц. ДОНДОГОЙ.

ЛИТЕРАТУРНО-УРАН ЗОХЁО[Л] БҮТЭЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ ТУХ[АЙ]

«Литературно-уран зохёол бүтээлэй шэнжэлэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай 1972 оной январь һара соо гаргаһан тогтоол хадаа партиин XXIV съездын программна заабаринуудые саашань хүгжөөжэ, совет хүниие хүмүүжүүлгын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ шухала нэмэри, хубита оруулна.

Партиин ЦК-гай гаргаһан гүн гүнзэгы, зориг бадаруулагша энэ документын удха шанарые сэгнэхэнь бэрхэтэй. Литературно-уран зохёолой бүтээлэй шэнжэлэл хүгжөөлгын асуудалнуудые манай общиествын суртал бодолой, политическэ ажабайдалай тон шухала хэрэгүүдэй нэгэн мүн гэжэ партимнай тоолоно ха юм. Партиин энэ тогтоол хадаа уран зохёол шэнжэлэгшэдэй урда ехэ зорилгонуудые табиһан байна.

Номой хэблэлээр гаргагдаһан зохёолнуудые, уран зурагуудые, театрнуудай зүжэгүүдые, шэнэ табигдаһан оперо, баледүүдые, композиторнуудай бэшэһэн хүгжэмые гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ, тэдэнэй хүмүүжүүлхы удха шанарые, һайн, муу талануудые элирүүлхэ, уншагшадта, шагнагшадта ойлгуулха зорилго шэнжэлэгшэдэй урда табигдаа һэн. «Литературно-уран зохёол бүтээлэй шэнжэлэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан тогтоол дээрэ үндэһэлэн, партиин Буряадай обком мүн лэ тусхай тогтоол гаргаа бэлэй.

Тэдэ тогтоолнуудай гараһанһаа хойшо хоёр жэл үлүүтэй саг үнгэрбэ.

Энэ хугасаа соо литературно-уран зохёол бүтээлэй шэнжэлэлэй манай республикада хэр хүгжэһэн тухай зүбшэн хэлсэхээ Буряадаймнай шэнжэлэгшэд, уран зохёолшод, эрдэмтэд, партийна хүдэлмэрилэгшэд, журналистнууд, номой хэблэлэй түлөөлэгшэд һаяхан Улаан-Үдэ хотодо сугларба.

СССР-эй Науканудай академиин Зүүн-Сибиирин отделениин Буряадай филиалай ниитын эрдэмэй дээдэ һургуулиин уран зохёол болон арадай аман зохёол шэнжэлэлгын секторые даагша, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат И. А. Ким энэ асуудалаар элидхэл хэбэ.

«Литературно-уран зохёол бүтээлэй шэнжэлэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай, партиин обкомой тогтоолнуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө Буряадай уран зохёол шэнжэлэгшэд, эрдэмтэд, уран зохёолшод, журналистнууд үнгэрһэн энэ үе соо яһала оролдоһон байна.

Буряадай номой хэблэлээр гараһан номууд, шэнэ зүжэгүүд, уран зураг, хүгжэм тухай статьянууд, рецензинүүд республикын газетэнүүдтэ, «Байгал» журналай хуудаһануудта яһала олоор толилогдоо. Эдэ материалнууд, эрдэмтэдэй хэһэн шэнжэлэлгэнүүд, рецензинүүд хадаа литературно-уран зохёол бүтээлэй шэнж[элэл]гын хүгжэхэ хэрэгтэ [...] нэмэри, туһа боложо [...] гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Т[...] Буряадай уран зохёол[...] нилээн олон номууд, [...] зүжэгүүд уран зураг[...] табкэ тухай материал[...] газетэнүүд, журналда [...]логдобошье, үшөөл [...] зохёол шэнжэлэгшэдэй [...] раһаа алдагдашаһан, [...] рал табигдангүйгөөр [...] шэһэн байха юм.

Ном, зохёол, зүжэг, [...] зураг тухай шэнжэл[э]тья, рецензинүүдэй [...] тухай элидхэлшэ тоб[...]ноор хөөрэбэ.

Удаань энэ элидхэл[...] шэн хэлсэлгэдэ нилээ[...] хүн хабаадаа.

Литературно-уран [...] бүтээлэй шэнжэлэл [...] мнай зохёолой ганса[...] һайн, муу талые эли[...] бэшэ, хүн зоной ду[...] хёолые нэбтэрүүлхэ [...] айхабтар ехэ үүргэ д[...] ха юм.

Уран зохёолшодой, зураашадай, артистн[...] композиторнуудай тво[...] ажал тухай гүнзэгы [...]лэл хэхэ тухай олон үгэ хэлээ.

Тиихэдэ газетэнүүд [...] «Байгал» журналда то[...] доһон зарим рецензи, [...]тьянууд зохёолой удха [...] бэшэгдэһэн дэлгэрэнгы [...]рөөн болошохоёо һа[...] Мүн зохёол шэнжэлэ[...] эрдэмтэд, журналист[...] гансал Буряадайнгаа [...] зохёолшодой, зурааш[...] композиторнуудай бү[...]нүүд тухай бэшээд лэ, [...]шэ республиканууд[...] зохёолой бүтээлэй хү[...]тэй сасуулжа үзэнэгүй.

Республиканска га[зетэ]нүүд болон «Байгал» жу[рна]лай хуудаһанудта [...] түгэлдэр, дэлгэрэнгы ста[...] рецензинүүд толилогд[...] байг лэ гэжэ үгэ хэл[...] олон хүн хүсэһэн, дура[...]һан байна. Мүн Буря[...] Уран зохёолшодой хо[...]ной правлени энэ асууда[...] үшөө анхаралтайгаар [...]дажа, литературно-ура[н] [зо]хёол бүтээлэй шэнжэл[...] хүгжөөхэ хэрэгые уда[...]тайгаар ябуулха зэрг[...] гэжэ дурадхагдаа.

Хэлэ, бэшэгэй эр[дэмэй] кандидат В. Найд[...] «Байгал» журналай г[...] редактор, поэт Н. Дамд[...] поэт А. Щитов, хэлэ, б[э]гэй эрдэмэй доктор А. [...]нов, хэлэ, бэшэгэй эрд[...] кандидат С. Чагдуров б[...] бусад эндэ үгэ хэлээ.

КПСС-эй обкомой про[...]ганда болон агитациин [...]һагые даагша М. М. Гас[...] энэ зүблөөндэ хабаада[...]жа, дэлгэрэнгы үгэ хэлэб[э].

Литературно-уран зо[хёол] бүтээлэй шэнжэлэлые р[ес]публика дотор саашад [...] улам һайжаруулха та[...] тусхай тогтоол энэ зүбл[өөн] дээрэ баталагдан абтаа.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

Алексей БАДАЕВ

ЭНЕЭДЭТЭЙ МҮРНҮҮД

1.

Хандагай гүрөөһэ
һэмээхэн
хадада гаража унагаадаг,
аймагайнгаа танил
айлнуудые
ангай мяхаар хангадаг
нюуса нэгэ ангуушан
нютагтамнай байһан гэхэ.
«Хулгайша һалгайша хүн
хулганаанһаа айдаг»
гэдэгтэл,
милиционерые тэрэ
харахадаа,
мэгдэжэ сэхээ табяа һэн,
гүрөөһэнэй шэнэхэн гуя
гаргажа урдань табяа
һэн...
Хатуу хэһээлтэ амсаһан
хулгайша хүн аймхай:
харгы һурахаяа
ороошыень
хаанаһаа мэдэхэ байгааб
даа!

2.

Юундэшьеб энэ эхэнэртэ
юугээш ажабайдал
гамнаагүй:
«арюун хурса бэлигтэйл
хадаа
абаха юумээ аба» гээ.
Баран бии байгаа
наһандань:
баглаа сэсэгүүд,
хүхюун альга ташалган,
хүндэтэ нэрэ зэргэ,
шампанскиин таглаагай
шаасалдаан,
дурлаһан хүбүүдэн
дугташалдаан...
Олон юумэ гээһэнээ
оройтожо тэрэ мэдэрээ.
Ори гансаараа дэлхэйдэ
үлэһэндэл болоһоноо
ойлгоод,
уйдаа, гэгээ.
Агуу искусствын
манлайда
ами бэеэ,
хуби жаргалаа табяад,
гэр бүлэ тухайгаа,
ганса нэгэ нүхэр
тухайгаа,
галаб юртэмсын
эрьесэ тухай мартаа...

3.

«Атааша жүтөөшэ һамган
арбан нюдэтэй» гэдэгтэл,
жирэй нэгэ алба
хаагшын
жэгтэй сэбэрхэн үбсанса
даргынь дорюун һамганай
үмдэһэн лэ хубсаһанда
обтожо,
яабашье оложо үгэхыень
яһала нүхэрөө зобоодог
һэн.
Тохнижо унатараа тэрэнь
тсолуурай түлөө
ажаллана.
Ондатра, норко
даханиуудаар
оромгүй һамгаяа гоёоно.
Һүүлдэ доогуур
дуулахада.
ямбатай ханиингаа
хүсэлые
яабашье дүүргэхээ
үбгэниинь
алаг леопарднуудые
агнахаяа
Африка ошонхой гэлсэнэ
һэн...

4.

«Ээ, хөөрхы даа,
ээзэмни гээшэ гүш даа,
танижа шамайгаа
ядабалби,
үрзэгэр жаахан мэтээр
үзэгдэбэлши,
хажуудаш би, хара даа,
хада шэнги бээзб» гэжэ
һүүдэрынь ээзэн хүндөө
һүрхэйтэбэ ха
нара орожо байхада.
«Харин шимни өөрыгөө
хараарайлши үдэ багта»
гэээд
өөдэгүйхэн ханидаа
ээзэниинь харюусаба ха.

5.

«Эхин һургуули
эрдэмтэйш һаа,
эдеэгээр юрэдөө
дутагшагүйб.
Сэхыень табиха болоо
һаа,
түхэреэн жэлдэ столдомни
бууза хуушуурай
хажуугаар
ууха юумэн таһардаггүйл.
Наһан соогоо һурабаш
һаа,
намһаа холо ошоогүй
хаш.
Шарайш сухигар
зүдэрүүшэг,
садатараа эдеэлдэг гүш?»
гэжэ
удаан уулзаагүй нүхэртөө
улаан хасартань
өөдэрхэбэ.
«Эдихэ уухаараа бэшэ,
эрдэмээрээ хүн
шалгардаг» гээд
удаан уулзаагүй
нүхэрынь
улаан хасартайгаа
торгообо.

6.

«Аса наашань хахадынь»
гэн,
архидаа садаагүй
үбгэниинь
арбан солхообтой
һамгаяа
аргагүй дайлаад
һалабагүй.
Хашуулһан һамган
мүнгэеэ
Шуулажа хоёр
болгоогоод,
«Хахадаа абажа залги!»
гэн,
хахадынь үбгэндөө
шэдэбэ.

7.

Ядарһан нэгэ алба хаагша
яабашье поэт болохом
гээд,
Уран зохёолшодой
холбоондо
уригдангүй оробо һэн ха.
Зүбшэн хэлсэлгэнүүд
дээрэ
зүгөөргүй шүүмжэлгэ
хэдэг,
хамагта хүндэтэ
романисттай
халима хундагануудые
үргэдэг,
үнгэрхэдөө саарһа
эреэлээд,
«Үнэндэ» эльгээдэг
болобо ха.
«Архишантай
нүхэсэбэлш шамайе
архинша гэлсэхэ»
гэдэгтэл,
зохёолшодтой нүхэсөөд
тэрэ
зохёолшон гүүлэжэ ядаба
ха.

8.

Уунхайшаг нүхэд
ушаржа,
урилдаха гэжэ хэлсээд,
хараһаар байтарни
хүхилдэн
хатуу гэгшээр боосолдобо.
Мотоциклтайнь
уданшьегүй
мөөрөө харатай сүмэлөөд,
хадааһа хараа харааһаар
харгын даланда үлэбэ.
Хажуугаарнь
хүхюутэйхэн
харайлгааша
«Москвичтайнь»
харгын дүрим эбдэжэ,
харатайгаар ГАИ-да
баригдаба.
Үмдэгүйнь тиигэжэ
Үбдэг соорхойдоо
өөдэрхөөд,
абажа шадаагүй боосоогоо
ябаган намда алдаба.

Уужамхан байгаали
нойрһоо һэрижэ,
Дуушахан шубууд
ерэхэнь хаяа.
Сэлмэгхэн тэнгэриин
мандал доро
Сэнхирхэн талаяа
инаглан шэртэжэ,
Аярхан шара
шубуухай
Аялга дуугаа
уянгалхаа зэһэнэ.
Ургын дуута
ногоон хабарай
Урин наранай
элшэ гэрэлдэ
Баахан хөөрхэн
хүхэ буханууд
Баясан баясан
жаргана хаяа.

Б. БАТОЕВОЙ шүлэг.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ШЭНЭ БА ХУУШАН ТААБАРИНУУД

Хотые тойрон
гороолон гороолһоор,
Хонолгодоо —
һүнниин тэндэ хүрэбэ.
(Часы)
Дуудаан дундахайнда,
Дорьбоон манайда.
(Телефон).
Бүлсэгэр бүмбэй
Бүтэтэрөө сухалдаад,
Бүгшэ бүгшэһөөр
Дэлбэртэрээ бүгшэбэ.
(Электро-гүсэ).
Агар зандан модон
Арбан хоёр гэшүүһэтэй,
Арбан хоёр гэшүүһэниинь
Гурбан зуун жаран хоёр
борбоосгойтой.
(Жэл, һара, хоног)
Буурал хадын үбэртэ
Бухын толгой булаатай,
Бодожо тэдэниие таагаа
һааш,
Буурал мориёо буужа
үгэхэб,
Булган малгайгаа тайлажа
үгэһэб.
(Тибһэн).
Ойдо —
Огзоон нохой хусаа.
(Һүхөөр модо сабшаха).
Алтыень абаад,
Абдарыень хаябаб.
(Һамар сэмэхэ).
Хорото могой
Хорёо тойроо.
(Гутал уллаха).
Далайн саана
Дааган шарбаа
(Сахилгаан).

Н. АЛДАРОВ.

Атеистын булан

ҺАЙБАР ШАРА

(РАССКАЗ)

Урдань нэгэ нютагта Һайбар Шара гэжэ алдартай нэгэ хүн ябадаг һэн ха. Энэ хүн орохо гэргүй, унаха моригүй, ажал хэжэ түбхинэжэ һуугаагүй, һэбхи мүрөөр хоолойгоо тэжээгээд, айлһаа айлда, нютагһаа нютагта зайгуултаад ябадаг хүн һэн. Заримдаа аргашан, абаралшан болоод, заримдаа үлбэр үбшэн гүйраншан болоод, малгай табиһан газар манайхи гээд лэ ябадаг байгаа.

Нэгэтэ танигдаагүй холын нютаг олзодо һанаатай ошобо ха. Тэндэ үдэшэлэн хүрөөд, харгыда ябаһан нэгэ үбгэжөөл хүнтэй ушарба. Тэрэ хоёр энэ нютагай ажабайдал, абари зан, ямар хэмэр һуудаг тухай яаралгүйхэн хөөрэлдэбэд. Нютагай үбгэжөөл эхин түрүүндэ хаанахи, ямар хэрэгээр ябаһан тухайнь Һайбар Шараһаа һайсахан асууба, теэд Һайбар Шара холын нютагай хүн байхаб, эрхыдээ эмтэй, долёобортоо домтой хүм даа, ядаһан тулиһанда, үбдэһэн үлбэртэһэн зондо туһалха зорилготой холо ойрын нютагуудаар ябадаг хүн байхаб, минии багша ламхайн заабари захяа иимэ юм һэн даа, намдаа Убдисаа үгэбэ гээшэб гэжэ һүүлэйнгээ үгэдэ айлдаһан юм гээд һэнгэргүйгөөр хөөрэхэдэнь, нютагай үбгэжөөл ехэл олзуурхаһан янзатай, мориннһоо буугаад, һүгэдэһэн зальбарһан янзатай иигэжэ хэлэбэ:

— Хөөрхэй, ямар хуби золтойгоор уулзаба гээшэбиб, харин баруун хотондохи үбшэн дүүгээ үзэхэ гэжэ мориндоо мордоходом, баяр зүмни татаһан байгаа, иимэл золтой хубитайгаар тантай золгохо байба гээшэ хаб. Юрэдөө, минии дүү үбшэлһөөр хоёр жэл боложо байна. Лама багшаһаа эм дом һайсал уугаа, гүрэм дүрэм, уншалга хүүлэһэн гээшэнь аргагүй юм, гэртэхи газаахияа һайсахан лэ гаргана даа, үбшэлхэһөө урид айхабтар хүдэр сула бэетэй, ажалша, ангууша хүн ябаһан юм даа, теэд мүнөө үбшэндэ дайрагдажа, ехэл ядажа тулижа хэбтэдэг агша, юрэдөө, та ошожо туһаяа хүргэжэ хайрлыт!

Үнөөхи Һайбар Шарын досоо баярай ошон бадаржа эндэхи зон намайе таниха бэшэ, дураараал айлшалха болоо байна, о[...]рын үүдэн нээгдэбэ гээшэ [г]эжэ досоогоо шэбшэнэ. Тэрэнээ мэдүүлхэгүйн тула тумархаһан тэмдэг үзүүлжэ, абяа дуугүйшэг байтараа:

— Зай, яахаб даа, үни боложо, ужаһан үбшэнэй эдэгэхэнь бэрхэтэйл байгша даа, мэдэхэ шадаха мэдэлшэд, бэрхэшүүл аргалаал юм бэзэ даа, теэд яахаб, танай гүйлтада арсахань хайшаа юм, ошохол болоо бэзэбди даа, гэр байрыень заажа үгэгтыл даа. — гээд хойто үндэр хада тээшэнь хараад, аман соогоо гүбэр-шэбэр дуугараад, наманшалаад абана.

Нютагай үбгэжөөл ехэл баярлаһан янзатай:

— Ямар һайн юм даа, үйлын лэ үреэр манай нютаг орожо ерэһэн байгаа хат, би абаашахамни, минии мори унагты, — гээд жолоогоо һарбайна. Һайбар Шара мори унахаһаа арсажа:

— Үгы даа, хоюулан мориёо хүтэлөөд ябагаар ябашая, — гэнэ.

Тэрэ хоёр мориёо хүтэлөөд, хабарай дулаахан тунгалаг үдэшэлэн энэ тэрэ юумэ ярилдаһаар нэгэ баяншаг айлай газаа хүрэжэ ерэбэд. Урда талаарнь үхэр малнууд түрүүшын ногоондо бэлшэжэ ябанад. Һайбар Шарын харахада, нэгэ томо хара буха үхэрнүүдэй дундуур ехэл томоотой янзатай ябана. Зорижо ерэһэн хоёр гэртэ орожо мэндэшэлэлдэбэ. Хамта ерэһэн үбгэжөөлынь Һайбар Шарые хүндэтэй гуримаар баруун жабдан дээрэнь һуулгаба. Хоймор таладань модон шэрээ дээрэ үбшэлһэн хүниинь хэбтэнэ. Һайбар Шаратай хамта ерэгшэ үбгэжөөл ямар хүнтэй ушаржа, урижа асарһанаа хэлэжэ үгэхэдэнь, гэрэй эзэн бага үндыл татаад:

— Зай, һайн һайхан моридожо ябана гү? Ямар хуби заяагаар минии ахатай уулзажа ерэбэ гээшэбта? Иигэжэл үбшэндэ нэрбэгдээд, хэбтэдэг хүм даа. Үбшэлөөд зобожо тулижа байхадаа, нохойншье долёогоод эдэгээгээ һаань, хамаагүй гэлсэдэг хамнай даа, — гэнэ.

Хүгшэниинь галайнгаа зүүн тээ сайгаа шанажа тухашарна.

Гэр соогуурнь Һайбар Шарын харахада, хойто ханадань хэтэ сахюуртай буу үлгөөтэй, тээг дээрэнь хара сэмбэ дэгэл бүгтэрүүлһэн байна хэбэртэй. Һанаандаа бодожол һууна, ямар нэгэн зохид, залд гүүлэмэ абарал буулгахаяа шэбшэнэ.

— Зай, үнишье болоод яалайбди, битнай яаралтайшаг хүн гээшэ һэм, — гээд үбэрһөө бишыхан, жаншатай ном гаргаад, урдахи аягын шэрээ дээрэ табина, бишыхан баанхатай юумэ гаргажа, тэрээн сооһоо гурбан тэбхэрхэн, модон юм гү, яһан юм гү шоо гаргаад, нюдэеэ анинхай, хэдэн удаа хаяад үзэнэ, аман соогоо гүбэр-шэбэр уншана, нюдэеэ нээжэ шоогоо харана, урдаа байһан номоо задалжа харана. Тиигээд:

— Зай, танай ами наһантнай баршадтайхан лэ байна даа. Агнажа ябахадаа гэмтэһэн хүн гээшэ хат, хонохогүй газарта хоноһон байжа болоо хат. Заһалтайхан байнат, — гэбэ.

Гэрэй эзэн орон дээрээ үндыжэ:

— Зүб лэ айлдажа байнал даа. Хоёр жэлэй саана Боро-Толгойн арада агнажа ябахадаа, саһан дээрэ зууран алдажа хоноһон хүнби, хүл гарни модохиршоод байгаа агша һэн. Тэрээнһээ хойшо гэртээ ерээд байхадаа, өөдэлөөгүй үбшэлжэ эхилһэн хүн гээшэб. Мүнөө иигэжэ хүл гараа абтанхай хэбтэдэг болооб. Энэ манай ахатан байшан хото ошоһон аад, нэгэород эм үгэдэг хүнһөө асуухадань, хүйтэ абаһанһаа үе мэсын тиимэ үбшэн болодог юм гэнэ гээ һэн. Заһалай байгаа хаданьбүтээжэ үгэхэ болоо гээшэлтэ даа, — гээд гэрэй эзэн хэбтэшэбэ.

Һайбар Шара һууридаа хүдэлэсэгөөн:

— Зай, тингэбэл бүтээжэ үзэхэ болоо бэзэб, бурхандаа зальбаржа хэбтэгты, — гээд аман соогоо һулаханаар уншажа ороно. Нилээдгүй удаахан уншана, гэнтэ хоолойгоо шангадхан:

Хара бухая унахамни
гэнэ,
Харамта торгон дэгэлээ
үмдэхэмни гэнэ,
Хангайнгаа хара бууе
үргэлхэмни гэнэ, —

гэжэ байгаад, хашхарна.

Тэндэ һуугшад, нюур нюураа харалсаад, ямар бэрхээр мэдэнэ гээшэб гэлсэн, дундаа гүбэр-шэбэр дуугаралсана. Үлгөөтэй байһан бууень, тээгтэ байһан хара хилэн дэгэлыень Һайбар Шарын хажууда асаржа табина. Һайбар Шара сайлаһанай һүүлээр гаража ошоһон байгаа. Гараха дээрэнь гэрэй эзэн Һайбар Шарада хандажа:

— Тэрэ хажуудахи үзэлдэ ороһон юумэнүүдые абаашаха бээзт даа, үнэхөөр хара буха үхэртэмнай ябанал даа, мүн борлуулжа абаашаха бээзт үзэлдэ ороһон юумээр юу хэхэ биби даа, — гээ һэн ха.

Һайбар Шара хангайнгаа хара бууе хорин табан түхэригөөр хүршынь хүндэ худалдаад, хара сэмбэ дэгэлыень үргэлөөд, хара бухаяа хожом ерэжэ абаашахаб гээд ябашоо һэн гэдэг.

Үбшэн хүнэй үбшэниинь болёогүй, хэдэн хоног үнгэргэбэ.

Үзэлшэ мэдэлшэ Һайбар Шара гээшэмнай үнэндөө орохо гэргүй, унаха моригүй, айл зайжа, нютагһаа нютаг хүрэтэр зольборжо, ажал хэдэггүй хуурмаг мэхэшэн гэжэ хожомынь дуулахадаа, «гэмынь урдаа, гэмшэлынь хойноо» гэдэг зүб байна гэжэ мэхэлүүлһэн хүмнай хэлэһэн байгаа.

Тэрэ үбшэлһэн хүмнай ород эмшэндэ аргалуулжа эдэгээд, хожомынь хүбшэтайгаар агнажа ябадаг болонхой гэлсэгшэ һэн.

Н. НАМСАРАЕВ.

Хэжэнгэ.

ПРАВДА БУРЯТИ[И]

Нэгэдэхи хуудаһа[н]. Хабарай тарилгын хүд[элмэ]ри тухай материал[...]

Хоёрдохи хуудаһа[н]. «Ажамидаралта хүсэн» [...] А. Кушнаревой корре[спон]денци.

Гурбадахи хуудаһа[н]. «Коммунизм гээшэ дэл[...] залуу наһан мүн» — ВЛК[СМ]-эй XVII съезд дээрэһээ [...] соон. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһа[н]. «Хүшэр хүндэ албан» [...] К. Николаевай корре[спон]денци.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ[МА]

Улаан-Үдэ. 11.00 — Р[...]ниин арадай хоорой конц[ерт] (суранзан бэшэлгэ).

«Орбита». 13.05 — һ[...]лэй һонин. 13.10 — ВЛК[СМ]-эй XVII съезд дээрэ (ү[нгэ]тэ). 13.30 — «Очевидн[ое — не]вероятное». 14.30 — «З[...] шүүлэй оюун бэлиг» (ү[нгэ]тэ). 15.00 — ВЛКСМ[-эй] XVII съезд дээрэ (үнгэ[тэ]). 17.50 — 18.00 — Забһ[ар]лалга. 18.00 — ВЛКСМ[-эй] XVII съездын делегад[...] зорюулагдаһан конц[ерт]. Съезднүүдэй Кремлин[...] доноо дамжуулга хэг[...] (үнгэтэ). 21.00 — Хүнд[э] летикээр СССР-эй чем[пио]нат. Тбилисиһээ дамжу[улга] хэгдэхэ. 21.30 — «Федос[...]гой лаагай үнгэтэ зура[г]» — документальна филь[м]. 21.50 — 22.00 — Забһар[лал]га. 22.00 — «Кино бо[...] буулгагдаһан уран зох[ёол]нууд». «Дүшэн нэгэдэхи [...] уран һайханай фильм (ү[нгэ]тэ). 23.30 — «Веселый х[оро]вод» (үнгэтэ). 24.00 — «[...]мя» — мэдээсэлэй прогр[ам]ма. 00.45 — «Ангар [...]рэн». — телевизионно до[куменральна] фильм (үнг[этэ]). 01.00 — Футболоор СС[СР]-эй чемпионат. «Дина[мо]» (Киев) — «Арарат» (Е[ре]ван). 2-дохи тайм. Кие[вһээ] дамжуулга хэгдэхэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-04452. Заказ № 004[...]